

vergadering **5**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 12 oktober 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
BOODSCHAP	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de ingebrekestelling van de minister van Onderwijs wegens de onderfinanciering van het kleuteronderwijs	4
ACTUELE VRAAG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de blijvende toename van het aantal kinderen in het onderwijs dat thuis geen Nederlands spreekt	7
ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de nood aan brandpreventie	9
ACTUELE VRAAG van Gwenny De Vroe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorkomen van huisuitzettingen, naar aanleiding van de berichtgeving over dak- en thuisloze minderjarigen in Vlaanderen	
ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over dakloze kinderen	
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van dakloosheid, in het bijzonder bij kinderen en jongeren	
ACTUELE VRAAG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over dak- en thuisloze minderjarigen	12
ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de initiatieven die de Vlaamse Regering neemt in het licht van de aangekondigde sluiting van het vluchtelingenkamp in Calais	17
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebrek aan toegankelijke zorg voor kinderen met ernstig autisme	
ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de weigering van gehandicapteninstellingen om een jongen met complexe problematiek op te nemen	
ACTUELE VRAAG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de mogelijke omzetting van een persoonsvolgend convenant naar een persoonlijke-assistentiebudget	20

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend problematisch alcoholgebruik bij ouderen en de actualisatie van de gezondheidsdoelstelling en actieplan alcohol, tabak en drugs	26
ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in Vlaanderen en het rapport van de Vlaamse Milieu-maatschappij	
ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtvervuiling in Vlaanderen en het aandeel van houtverbranding daarin	28
ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het intra-Belgische klimaatakkoord tot 2020	
ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het akkoord tussen de regio's over de klimaatinspanningen tot 2020	
ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afspraken tussen de gewesten omtrent de klimaatinspanningen tot 2020	34
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	40

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

An Christiaens, Rik Daems: ambtsverplichtingen;

Yasmine Kherbache, Francesco Vanderjeugd: door het Vlaams Parlement toegestane zending.

BOODSCHAP

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 11 oktober 2016 deelt de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers mee dat de Kamer ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig verklaard is.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 60/3)

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de ingebrekestelling van de minister van Onderwijs wegens de onderfinanciering van het kleuteronderwijs

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, ik kan me niet voorstellen dat u, minister Crevits, de eerste Vlaamse onderwijsminister wilt zijn die wordt gedagvaard door het onderwijsveld, omdat u de mensen in de kleuterscholen echt heel erg boos hebt gemaakt. Het is een bedenkelijke eer die ik u van harte niet toewens omdat u die dagvaarding kunt voorkomen. Er is een historische onderfinanciering van ons kleuteronderwijs. De vorige Vlaamse Regering heeft stappen gezet om die ongedaan te maken. U moet op dat ingeslagen pad voortgaan en ervoor zorgen dat de kleuterscholen voldoende worden gefinancierd om hun werking te kunnen realiseren.

De vorige regering, waar u ook lid van was, investeerde 54 miljoen euro extra om 1200 kleuterleiders te kunnen aanwerven. Deze regering bespaart 2,3 procent op dat kleuteronderwijs. Als men voor een kindje in het kleuteronderwijs 6 euro uitgeeft, is dat voor een kind in het basisonderwijs en het lager onderwijs 8 euro.

Dat verschil was misschien historisch te verklaren omdat kinderen in het kleuteronderwijs minder naar school gingen dan kinderen in het basisonderwijs, maar vandaag, met tweeverdieners en met het grote belang die de collega's en ikzelf altijd hebben benadrukt van de kleuterparticipatie – hoe vroeger naar school, hoe beter voor de ontwikkeling van het kind –, zijn die ongelijkheid en die onderfinanciering niet meer te rechtvaardigen.

Minister, daarom vragen we u: maak de onderfinanciering van dat kleuteronderwijs ongedaan en doe bijkomende investeringen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het klopt dat er een verschillende financiering is tussen het kleuter- en het basisonderwijs. Mevrouw Gennez, u hebt heel terecht – maar daar ging u heel snel over – gezegd dat dat verschil in financiering historisch geworteld is. Dat klopt. Voor 2012, met name in 2008, heeft Frank Vandenbroucke de financiering, de omkadering en de werkingsmiddelenfinanciering hervormd. Hij heeft een historisch onderscheid in werkingsmiddelenfinanciering tussen kleuter- en basisonderwijs laten bestaan. Dat is niet weggewerkt.

In 2012 heeft de Vlaamse Regering het verschil een beetje weggewerkt door de omkadering tussen het kleuter- en het basisonderwijs gelijk te zetten. Dat betekent dat als het gaat over de inzet van leerkrachten, je een totale gelijkstelling hebt tussen het kleuteronderwijs en het basisonderwijs.

Maar dat is vandaag nog altijd niet het geval wat de werkingsmiddelen betreft. Het verschil is 60 miljoen euro, collega Gennez. Ik heb die 60 miljoen euro vandaag niet. Maar als u mij vraagt of we in de komende jaren er werk van willen maken om die kloof te verkleinen, dan antwoord ik daar volmondig 'ja' op.

Collega Gennez, u zegt dat ik alleen maar heb bespaard. Het klopt dat we rond de 2 procent besparingen voor werkingsmiddelen hebben gevraagd. Dat is 3,4 miljoen euro. Maar u moet er dan wel bij zeggen dat we ondertussen 5,4 miljoen euro extra hebben geïnvesteerd door de steun die we geven aan kleutertjes van anderstalige nieuwkomers, iets waar collega's van uw partij die mijn voorgangers waren, nooit aan gedacht hebben.

Caroline Gennez (sp.a): Ik weet niet of u dat nog weet, maar we hebben u daarin gesteund, zelfs vanop de oppositiebanken. Constructiever kan niet. Maar de keuze die u maakt en die fout is, is dat u elk schooljaar 35 euro bespaart per kleuter. Dat is een desinvestering. En als 'top of the bill' ontvangt u de mensen van de werkgroep kleuterscholen. Ze zeggen dat de kosten wel stijgen: de waterfactuur stijgt, de energiefactuur stijgt, het lesmateriaal wordt duurder, allemaal met dank aan deze Vlaamse Regering. Maar wat doet ze? Minder investeringsmiddelen geven om die werking op scholen te kunnen bekostigen. Dan zeg ik: wel, minister, u bent gewoon fout bezig. U gaat af van de goede weg die de vorige regering was ingeslagen. Ik snap niet waarom u dat doet. En ja, dat kost inderdaad 60 miljoen euro.

Weet u wat ik zou zeggen als ik in de regering zou zitten? Ik zou heel vriendelijk zeggen: minister-president, u kondigt een investering van 600 miljoen euro aan. Dat blijkt dan in de begroting wel niet te kloppen. Hoeveel is daar extra bij voor het kleuteronderwijs, collega's? Nul euro. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Los van de emotie, is de enige oefening die we nu kunnen doen, heel objectief gaan kijken naar de verschillen die er inderdaad zijn tussen het kleuteronderwijs en de lagere school en dan gaan kijken of de 33 procent verschil van financiering, die er effectief is, ook werkelijk te verantwoorden is. Als die oefening is gemaakt, heel rationeel en objectief, dan kunnen we inderdaad gaan kijken welke prioritaire investeringen eventueel nog kunnen gebeuren binnen de middelen die we nu hebben, en als er inderdaad extra middelen zouden komen, dan kunnen die naar het kleuteronderwijs gaan. Minister, ik denk dat het inderdaad de bedoeling is dat dat prioritair naar het kleuteronderwijs gaat. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in de minuut die ik ter beschikking heb kan ik uiteraard weinig zeggen. Ik denk dat het nuttig is om de problemen in een juiste en ruimere context te plaatsen.

Minister, ik heb u vorige week naar aanleiding van het debat over de studiekostenmonitor voor de ouders reeds de suggestie gedaan, en ik wil die nogmaals herhalen, om ook eens te laten berekenen wat de effectieve kosten zijn voor schoolbesturen om onderwijs in te richten en dit bij prioriteit te laten doen voor het kleuter- en lager onderwijs.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Collega's, er is een momentum. Vier decennia nadat we in ons land toestonden dat kinderen van 2,5 jaar naar het onderwijs gaan, is zowat elke wetenschapper het erover eens dat die jongste leeftijd cruciaal is voor het slagen nadien. Historisch gezien is er nog een achterstand in de financiering, in de werkingsmiddelen van het kleuteronderwijs. De OESO zegt, zoals collega Krekels terecht heeft gezegd, dat er heel veel geld voor onderwijs in Vlaanderen aanwezig is, maar het is ongelijk verdeeld tussen kleuter-, lager, secundair en hoger onderwijs.

Laat ons dat momentum aangrijpen om een tijdspad uit te schrijven voor de komende jaren om de financiering op de plaats te krijgen waar ze het meest nodig is. Vier decennia geleden had collega De Croo, die toen minister was, al het buikgevoel dat het jongste kind het belangrijkste was. Nu hebben we daar ook een wetenschappelijk bewijs voor. Laat ons dat wetenschappelijk bewijs naast onze onderwijsbegroting leggen. Aan Open Vld zult u een partner hebben om in dat tijdspad binnen de onderwijsenveloppe aan hervormingen te gaan doen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik doe een warme oproep om het alstublieft niet bij woorden te laten. Hier wordt zowat elke week herhaald dat het kleuteronderwijs extreem belangrijk is, de fond van alles is. Vorige week nog deed de heer Somers dat in zijn bevolgen toespraak: hij noemde toen de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) conservatief omdat zij niet zo tevreden waren dat wij de participatie nog willen verhogen zonder dat er vanuit de overheid verantwoordelijkheid wordt genomen.

Minister, wat is echter conservatief? Het is conservatief om het kleuteronderwijs nog steeds te financieren als was het een bewaarschool, historisch gegroeid of niet. Als we alle kinderen daarnaartoe willen, dan moeten we die gelijkwaardig financieren. Nu ligt de financiering voor kleuters nog 200 euro lager dan die voor kinderen in het basisonderwijs. Het is conservatief om in te weinig kinderverzorgsters te voorzien, en om niet te voorzien in een warme overgang tussen kinderopvang en kleuteronderwijs. Het is conservatief om voor te weinig plaatsen te zorgen, zodat ouders van de ene kant van de stad naar de andere moeten omdat ze geen plaats hebben in het kleuteronderwijs. Het is conservatief om niet in bedjes te voorzien of om, als er bedjes zijn, die te plaatsen in het chauffagehok, omdat er geen plaats is. Dat er geen plaats is voor hen in de refter om op hun gemak te eten, dát is conservatief. We behandelen het kleuteronderwijs niet volwaardig en ik vind de oproep terecht: als we die participatie zo hoog in het vaandel hebben, dan moeten we eindelijk het kleuteronderwijs geven waarop het recht heeft. *(Applaus bij Groen)*

Minister Hilde Crevits: Ik noteer hier op alle banken een grote eensgezindheid om een plan te maken dat voorziet in de gelijkschakeling qua werkingsmiddelen tussen het kleuter- en het basisonderwijs. Als ik zo'n kamerbrede steun krijg, dan zal ik daar met heel, heel veel plezier werk van maken. Ik hoop dan ook dat de

steun er op alle banken zal zijn als we daadwerkelijk in die middelen moeten voorzien.

Mevrouw Gennez, ik wil toch nog twee opmerkingen maken bij uw betoog. U zegt dat er in de begroting 0 euro extra is voor het onderwijs. Er is volgend jaar 200 miljoen euro extra voor het onderwijs. *(Applaus bij de meerderheid. Opmerkingen van Caroline Gennez)*

Ik wil toch ook nog eens opmerken dat het deze regering is die voor de allereerste keer in een bedrag van meer dan 900 euro heeft voorzien voor anderstalige kleutertjes. U hebt dat inderdaad gesteund, maar u moet dat ook meenemen in uw calculaties, en dat vergeet u telkens. Dat is een totaaluitgave van meer dan 5 miljoen euro die erbij is gekomen, boven op de reguliere financiering.

Samenvattend en om heel constructief te zijn, u mag in de komende weken, of maanden, maar het zal zeker dit jaar zijn, mijn plan voor de gelijkschakeling van de middelen verwachten. *(Applaus bij de meerderheid)*

Caroline Gennez (sp.a): U geeft 5 miljoen euro voor anderstalige kleuters nadat u eerst 11,2 miljoen euro hebt afgenomen. Dat is een vreemde manier van in extra financiering voorzien. Daarnaast, en dat weet u heel goed, heeft het onderwijs open-endfinanciering: meer kinderen, meer middelen. Het tegendeel zou er nog aan ontbreken. Dat is ook niet de verdienste van deze Vlaamse Regering. Ook dat is een historisch pad.

En dan is er de 'top of the bill'. Ik weet niet of alle collega's het al weten, maar u dient in dit parlement een ontwerp van programmadecreet in waarin u nog eens, boven op de al gedane besparingen, ook in het kleuteronderwijs, nog eens de werkmiddelen desindexeert, ook in het kleuteronderwijs, naast het hoger onderwijs, naast het basisonderwijs.

Minister, de besparingstrein van deze regering dendert voort en de kwaliteit van ons Vlaams onderwijs staat hier serieus op de helling. Ik denk dat dat absoluut de foute weg is om uit te gaan. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de blijvende toename van het aantal kinderen in het onderwijs dat thuis geen Nederlands spreekt

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het aantal kinderen en jongeren in het basis- en secundair onderwijs die niet het Nederlands als thuistaal hebben, blijft stijgen. Minister, zoals ik dat vorig jaar ook heb gedaan, heb ik bij u opnieuw de cijfers opgevraagd, en die zijn zeer duidelijk ter zake. Voor de provincie Vlaams-Brabant gaat het om 21,7 procent. Dat is de provincie met het hoogste aantal kinderen met een andere thuistaal. Voor Antwerpen is dat 18,9 procent, voor Limburg 13 procent, voor Oost-Vlaanderen 14,2 procent en voor West-Vlaanderen 9,2 procent. Waar we vroeger die problematiek zeker in de centrumsteden zagen, komen er ook kleinere steden in beeld. Ik denk dan aan Turnhout, Sint-Niklaas, Aalst.

Om kinderen binnen het onderwijs maximale kansen te geven op groeikansen en een diploma, om verdere studiemogelijkheden te creëren, is de kennis van het Nederlands natuurlijk onontbeerlijk. Ik kan me ook voorstellen dat, zeker in het basisonderwijs, het voeren van een conversatie tussen een leerkracht en kinderen die een andere taal als moedertaal hebben, niet evident is.

Een klas en een school met veel kinderen die als thuistaal niet het Nederlands bezigen: het is niet evident. Ik wil u daarover deze vraag voorleggen. Welke specifieke beleidsintenties hebt u om eventueel nog in deze legislatuur de taalachterstand niet te laten groeien?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, collega's, dank u voor deze vraag: een vraag die ook actueel is, in deze Week van het Nederlands. We werken met vijf sporen.

De Vlaamse Regering versterkt het onthaal en het onderwijs voor anderstalige nieuwkomers, en blijft daarin de komende jaren investeren. Er is ook in een nieuwigheid voorzien, met een versterking van het systeem van vervolgoaches die het jaar nadat de kinderen bij ons zijn gearriveerd, hun rol spelen. Dat is een waarborg op een betere integratie.

Het tweede spoor zijn de middelen die ter beschikking staan van scholen die een meer dan gemiddeld aantal kinderen die als thuistaal niet het Nederlands bezigen, opvangen. Ze krijgen extra werkingsmiddelen en extra leraren of extra uren omkadering.

Het derde spoor is het Masterplan Secundair Onderwijs, dat in hulp voorziet voor leerlingen wier Nederlands niet goed is.

Het vierde spoor zijn de eindtermen zelf. Vorige week hadden we het er al over: we voorzien in een basisgeletterdheid, ook wat het Nederlands betreft. We willen erop toezien dat elke jongere die afstudeert aan het secundair onderwijs, voldoende kennis van het Nederlands heeft.

Ten slotte – maar zeker niet het minst belangrijke – voorzien we in de inhoudelijke versterking van de lerarenopleiding. Het is van cruciaal belang dat in de opleiding van leraren voor het kleuter- en lager onderwijs de didactiek van het Nederlands voor kinderen die als thuistaal niet het Nederlands bezigen, wordt versterkt.

Vera Celis (N-VA): Ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Verschillende pistes kunnen vruchten afwerpen. Ook scholen en leerkrachten kunnen erg creatief zijn wanneer ze worden geconfronteerd met een groep anderstaligen. Het deeltijds onderwijs in mijn eigen stad levert daar heel mooie voorbeelden van. Het Vlaams Parlement heeft vorig schooljaar naar aanleiding van de vluchtelingencrisis middelen vrijgemaakt: 950 euro per bijkomende anderstalige kleuter. Het deed me enorm deugd dat die middelen ook dit jaar nog kunnen worden aangewend. Maar de maatregel wordt wel niet verlengd. Wat is de reden?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Mevrouw Celis, op het eind van uw eerste tussenkomst vraagt u welke maatregelen de minister moet nemen om het cijfer niet te doen toenemen. Wel, ik wil even in uw plaats antwoorden, minister: geen enkele van uw maatregelen zal verhinderen dat het aantal anderstalige kinderen in steden, gemeenten en de Rand zal toenemen. We moeten de illusie opgeven dat we daar iets aan kunnen verhelpen, hoeveel administratieve maatregelen we ook nemen. Anderstaligen zijn er, ook in de scholen. Dat is ook de reden waarom mevrouw Brussee en ikzelf al verschillende keren hebben gepleit voor een aantal maatregelen. Een heel belangrijke is deze. Het is niet erg als er anderstalige kinderen in de klas zitten, maar de leerkrachten moeten wel goed zijn voorbereid. De pedagogische en didactische aanpak is erg belangrijk. Op dat vlak moeten we stappen vooruit kunnen zetten, zodat leerkrachten met die anders- en meertalige omgeving veel beter kunnen omgaan.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, minister, collega's, het klopt dat kinderen die thuis geen Nederlands spreken, het moeilijker hebben op school. Vandaar dat in extra middelen voor die kinderen is voorzien, zodat ze kunnen bijbenen.

Maar laat nu net in het regeerakkoord van deze Vlaamse Regering zijn opgenomen dat men voor de werkmiddelen daar vanaf wil. Ik vraag aan de collega's van N-VA, CD&V en Open Vld wat we nu moeten geloven, want deze twee onderwijsvragen op de agenda lijken me vooral te illustreren 'luister niet naar mijn woorden maar kijk vooral naar mijn daden, want ik doe heel de tijd voor onderwijs het tegenovergestelde van wat ik beweer.'

Minister Hilde Crevits: Wel mevrouw Gennez, kijk naar de cijfers. Het is deze coalitie die voor de kleuters extra middelen heeft vrijgemaakt en niet de vorige. En de SES-middelen zijn verdeeld zoals ze verdeeld zijn. 20 miljoen euro van de geplande SES-ondersteuning gaat effectief naar anderstaligen. Er is voor het komende jaar geen wijziging.

Mijnheer De Ro, ik had de vraag van mevrouw Celis niet begrepen als: 'Zult u de instroom van anderstalige kinderen tegenhouden?' en ze knikt ook driftig van neen. Ik wens dit ook niet tegen te houden. Ik vind diversiteit in de samenleving trouwens goed. Als we spreken over en werken aan gelijke onderwijskansen, dan moeten we ook op school inzetten op het goed kunnen verwerven van de Nederlandse taal bij jongeren waarbij meertaligheid absoluut een troef kan zijn maar de onderwijstaal het Nederlands is. Door de vijf maatregelen die ik net heb vermeld, hebben we heel duidelijk gemaakt hoe we daarop willen inzetten.

Mevrouw Celis, heel veel scholen hadden vorig jaar de 950 euro nog niet ingezet omdat ze nog niet waren uitbetaald. Ze zijn nu uitbetaald en scholen kunnen ze nu inzetten. Volgend schooljaar zullen we nagaan of de maatregelen al dan niet verlengd worden.

Vera Celis (N-VA): Minister, u hebt daarnet gezegd dat het deze week de Week van het Nederlands is. Ik denk dat alle fracties het eens zijn dat inzetten op een zeer goede kennis van het Nederlands, zeker bij jonge kinderen en zeker bij kleuters, absoluut noodzakelijk is om de schoolcarrière en later de arbeidstijd niet te hypothekeren. De maatregelen die u neemt en de inspanningen die u doet en nog zult doen, zijn zeer welkom. Ik dank u daarvoor. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de nood aan brandpreventie

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, mijn vraag komt voort uit de ontstellende vaststelling dat we week na week moeten vaststellen dat in Vlaanderen mensen nog omkomen in een woningbrand, ondanks het vele veiligheidsvernuft dat op goedkope wijze kan worden aangeboden. In juni laatstleden heb ik u hierover nog een schriftelijke vraag gesteld. U antwoordde dat het nogal meevalt bij de inspectie wanneer men conformiteitsattesten moet uitreiken. Toch blijkt dat 60 procent van de woningen in privé-eigendom nog geen rookmelders hebben. U hebt mij ook geantwoord dat er overleg zou zijn met de federale minister van Binnenlandse Zaken om na te gaan hoe de verschillende overheden daar wat aan kunnen doen.

Minister, is er inderdaad overleg geweest? Wat was het resultaat?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik denk dat iedereen het erover eens is dat het geen positieve signalen en cijfers zijn. Elke dode, om welke reden dan ook en zeker in een woningbrand, valt te betreuren. In uw initiële vraag – en die hebt u hier niet herhaald, maar dat kan geen kwaad – spreekt u over 33 doden in Vlaanderen en 23 in Wallonië. Ik wil er wel even op wijzen dat dit verhoudingsgewijs, gelet op het bevolkingsaantal, eigenlijk gewoon een beetje gelijkloopt.

Ik kan u ook nog meegeven – maar u weet dat, want u hebt zelf verwezen naar uw schriftelijke vraag van juni 2016 – dat er sinds 2013 een verplichting is tot het ophangen van rookmelders in huurwoningen.

Ik wil mevrouw Schryvers een compliment geven omdat het ook verplicht is in studentenkamers sinds 1 oktober 2014. Het klopt dat het in een woning waarin de eigenaar zelf woont, niet verplicht is, behalve als het over nieuwbouw gaat of grondige renovatieprojecten.

Vanuit deze meerderheid is al heel veel gewerkt aan een voorstel van decreet om de verplichting ook in te voeren voor eigenaars die in hun eigen huis wonen. Dit initiatief wordt getrokken door de heer Engelbosch. Ik hoop dat uw fractie dit zal steunen.

Ik wijs erop dat dit een preventieve maatregel is. Helaas kan een rookdetector niet vermijden dat er nog iemand sterft in een woningbrand. Het krantenartikel in zowel Het Laatste Nieuws als De Morgen wees dat ook uit.

Ik hoop dat het voorstel van decreet van de heer Engelbosch snel wordt goedgekeurd door dit parlement. Ik zal dan ook mijn verantwoordelijkheid nemen en die verplichting onmiddellijk inschrijven in de Vlaamse Wooncode.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik dank u voor de perspectieven. De vraag is natuurlijk of we het moeten verplichten. Dat is een mogelijkheid. Vraag is ook of een sensibiliseringscampagne niet op zijn plaats is. Heel wat lokale besturen zouden daar volgens mij graag op intekenen. Het aantal senioren dat thuisblijft en dus een risicogroep wordt, neemt elk jaar toe. Een sensibilisering op kortere termijn zou ook een oplossing kunnen zijn om het plaatsen van rookmelders te stimuleren.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Mijnheer Doomst, ik dank u om de problematiek van de rookmelders onder de aandacht te brengen. Ik ben erg tevreden te horen dat u er de meerwaarde van inziet. De minister wees al op het voorstel van decreet dat is besproken met de leden van uw fractie die in de commissie Wonen zitten. Het is inderdaad niet logisch dat we in Vlaanderen een verplichting hebben bij huurwoningen en nieuwbouw, maar dat het bij 60 procent van ons woonpatrimonium niet verplicht is. In landen waar er wel een verplichting is, is er een significante daling in het aantal slachtoffers. Andere argumenten voor dit voorstel van decreet zijn daarmee eigenlijk overbodig.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, er is inderdaad veel overleg geweest, samen met de heer Engelbosch, om een voorstel van resolutie op te maken. We zaten goed inzake de hoofdlijnen. Een partij wou echter liever dat er

decreetgevend werk werd verricht. De heer Engelbosch trekt dat. We zijn daar erg blij mee en we zullen het ook steunen.

Het is natuurlijk jammer dat er eerst op de voorpagina van de krant een sterfgeval moet verschijnen om de hoogdringendheid in te zien. Volgens mij is verplichten een goede zaak, maar de controle daarop zal een pijnpunt blijven. We moeten de bevolking sensibiliseren dat een rookmelder een goede zaak is voor zowel de inwoners van de woning als hun omgeving. Mijnheer Doomst, ik dank u om dit onder de aandacht te brengen, maar de meerderheid was hier effectief al mee bezig.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, u had een bijkomende vraag over sensibilisering. We hebben al heel veel gedaan, bijvoorbeeld bij het agentschap – en dat was al ingevoerd door mijn voorganger – bestaat een folder over hoe er met rookmelders moet worden omgegaan, wat hun nut is enzovoort.

Zoals ik al zei, is het verplicht in huurwoningen, maar niet voor eigenaars die een eigen woning bewonen. We moeten volgens mij verder gaan en het verplichten, maar het blijft een preventieve maatregel.

We hebben de sociale huisvestingsmaatschappijen extra middelen gegeven om rookmelders in alle sociale woningen te kunnen plaatsen.

Als u weet dat de gemiddelde kostprijs van een rookmelder 25 à 30 euro is, dan moet de Vlaamse overheid in eerste instantie de mensen die het minst kapitaalkrchtig zijn, de nodige middelen geven om die rookmelders die effectief een effect kunnen hebben, te plaatsen. Ik geloof in sensibilisering, maar ik denk dat een verplichting noodzakelijk is. Vandaar dat ik veel geloof hecht aan het initiatief van de heer Engelbosch en dat ik hoop dat de meerderheid en ook de oppositie, die misschien ook wel het nut inziet van een verplichte rookmelder in elk woning, dit snel goedkeuren. Ik zal dan ook mijn verantwoordelijkheid nemen om dit in te schrijven als een verplichting in de Vlaamse Wooncode.

Michel Doomst (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat de cijfers die vandaag nog altijd schrijnend zijn, een stimulans zijn en dat Vlaanderen daar werk van maakt nog voor de regionalisering van de brandweer. Wij moeten het aanbrengen van rookmelders sterk in de kijker plaatsen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Gwenny De Vroe aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het voorkomen van huisuitzettingen, naar aanleiding van de berichtgeving over dak- en thuisloze minderjarigen in Vlaanderen

ACTUELE VRAAG van An Moerenhout aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over dakloze kinderen

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van dakloosheid, in het bijzonder bij kinderen en jongeren

ACTUELE VRAAG van Katrien Partyka aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over dak- en thuisloze minderjarigen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Vandeurzen.

Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, de cijfers van het Kinderrechtencommissariaat gisteren kwamen opnieuw hard aan. Maar liefst een op de drie daklozen of thuislozen blijkt minderjarig te zijn. Jaarlijks worden achthonderd kinderen uit hun huis gezet. Elke mens en elk kind dat uit een huis wordt gezet, is er een te veel. Woonzekerheid is voor deze Vlaamse Regering dan ook prioritair. Dat vergt uiteraard een preventieve aanpak en een goede sociale omkadering.

Tijdens de vorige plenaire vergadering, waar deze problematiek werd besproken met minister Homans, werd de overheveling van de huurwetgeving naar het Vlaamse niveau als een troef gezien om uithuiszettingen toekomstgericht te vermijden.

Vorige week is in de commissie de conceptnota Private Huur van minister Homans toegelicht. Daaruit bleek dat minister Homans samen met minister Vandeurzen een algemeen plan zal opmaken om dakloosheid en thuisloosheid toekomstgericht te vermijden. Tegelijkertijd komt er een evaluatie van het Huurgarantiefonds, dat tijdens de vorige legislatuur in het leven werd geroepen met als doel uithuiszettingen te vermijden. Dat blijkt in de praktijk echter niet goed te functioneren of toch geen uithuiszettingen te vermijden.

Voorkomen is uiteraard beter dan genezen. Dat vergt een preventieve aanpak en een vroegtijdige detectie.

Minister, hoe zult u een snellere begeleiding en informatiedoorstroming invoeren zodat uithuiszettingen toekomstgericht kunnen worden vermeden?

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Achthonderd kinderen leven in Vlaanderen op straat. Het feit dat er vandaag mensen op straat moeten leven, is een schandvlek op onze samenleving, en dan zeker wanneer het over kinderen gaat. Kinderen stapelen immers niet alleen de feitelijke problemen op door het feit dat ze geen dak meer boven hun hoofd hebben; zij bouwen ook sociale, familiale en psychische problemen op die ze hun hele leven en vaak generaties lang meedragen.

Vlaanderen moet ervoor zorgen dat vandaag in een rijke regio als de onze, geen enkel kind nog op straat moet slapen. Een heel efficiënt en daadkrachtig beleid

moet ervoor zorgen dat dakloosheid wordt tegengegaan en ervoor zorgen dat kinderen niet meer op straat moeten slapen.

De vraag naar zo'n daadkrachtig beleid is niet nieuw. Dat wordt al jaren gevraagd in dit parlement. Wat wel nieuw is, is dat er nog nooit zoveel data zijn verzameld over de problematiek. Het topic heeft nog nooit zo hoog op de agenda gestaan als vandaag. Voor de zomer nog is de Vlaamse Woonraad met een lijvig advies naar buiten gekomen, kwantitatief en kwalitatief heel sterk, met allemaal beleidsvoorstellen voor Vlaanderen om die dakloosheid te bestrijden en tegen te gaan. De KU Leuven heeft dit jaar nog een heel sterk onderzoek verricht. En gisteren is de kinderrechtencommissaris naar buiten gekomen met een ongelooflijk interessant onderzoek, waarbij alle Europese landen worden vergeleken en er wordt gekeken hoe het lukt om kinderen niet op straat te laten slapen.

De bouwstenen zijn er, de data zijn er, de urgentie is hoog en is er al jaren, en ook de vraag is er al jaren, maar het beleid is er nog niet. Waar blijft het beleid? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, 1700 kinderen zijn thuis- of dakloos. Kinderen die thuis- of dakloos zijn, lopen sowieso een groter risico op gezondheidsproblemen. Ze missen ook heel veel ontwikkelingskansen. En soms is het ook ronduit gevaarlijk. Ik geef een voorbeeld, uit het leven gegrepen. In mijn thuisstad Oostende dwaalt er al enkele jaren een jonge moeder op straat rond, als dakloze, met een kind van anderhalf jaar, ook nadat ze deze zomer voor een tweede keer moeder is geworden. De kinderen zijn nu heel recent van de straat geplukt, maar het verhaal is daarmee natuurlijk niet af.

Voorkomen is inderdaad heel erg belangrijk. Daarom is het ook goed dat u in uw beleidsnota preventie van uithuiszettingen hebt ingeschreven als een heel erg belangrijk punt. Het is ook een punt binnen het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA), waarin u verantwoordelijkheid draagt. U hebt vorig jaar ook een globaal plan van aanpak voor thuis- en dakloosheid aangekondigd. U hebt die belofte in april van dit jaar herhaald. En dus is mijn vraag: hoe en wanneer zult u, in het kader van uw globale plan van aanpak, thuis- en dakloosheid in het algemeen en van kinderen en jongeren in het bijzonder, op een structurele en duurzame manier aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, er zijn eigenlijk niet eens juiste cijfers over uithuiszettingen. We weten dat er 12.000 procedures gestart zijn, maar we weten niet hoeveel gezinnen er effectief op straat komen, en nog minder hoeveel kinderen daarbij betrokken zijn, dus hoeveel kinderen er op straat gezet worden in Vlaanderen. We tellen in Vlaanderen het aantal honden en katten, maar we tellen niet het aantal gezinnen en kinderen dat op straat komt na een uithuiszetting. Het zegt iets over Vlaanderen. *(Applaus van Johan Verstreken)*

U zult nu misschien zeggen dat er een link is met het beleidsdomein Welzijn en met woonbegeleiding, dat u bezig bent met de evaluatie van het Fonds ter Preventie van Uithuiszettingen. U zult zeggen dat er een conceptnota is, dat u bezig bent met antidiscriminatie. Maar eigenlijk wil ik dat niet weten. Of beter gezegd: we weten dat al. Het enige wat we van u vragen, is dat u als Vlaams minister bevoegd voor wonen het engagement aangaat om ervoor te zorgen dat er in Vlaanderen geen kinderen meer op straat worden gezet. *(Applaus bij CD&V, sp.a en Groen)*

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, er zijn vragen gesteld aan collega Homans en mezelf. We hebben afgesproken dat ik antwoord, maar in deze unieke setting doe ik dat onder het waakzame oog van mijn collega, die al of niet op non-verbale manier mijn antwoord kan bevestigen of er nuances in kan aanbrengen.

Collega's, er komt dus inderdaad een actieplan in de strijd tegen dak- en thuisloosheid. Dat hebben we aangekondigd. Dat staat ook in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Het is in volle opmaak en zit nu in de finale fase. Het zal u niet verwonderen dat dat uit meerdere componenten zal bestaan. Ten eerste zal er in het plan inderdaad ingezet worden op preventie. Dat wil zeggen: het tijdig inzetten van de begeleidingen en inzetten op betaalbaarheid. Welke acties zullen daar onder meer in verschijnen? Ik geef u een kleine bloemlezing uit wat in dat plan geformaliseerd zal worden. Het is duidelijk dat wij met onze centra algemeen welzijnswerk (CAW's) meer zullen moeten inzetten op woonbegeleiding en aanklampender aan de slag zullen moeten gaan. Het is duidelijk dat de samenwerking en het overleg met de vrederechters inderdaad aan de orde is, om ook de link met tijdige interventies vanuit de hulpverlening met hen te kunnen bespreken.

We denken ook aan mogelijkheden binnen het globaal geïntegreerd onthaalproject dat u – of degenen die de commissie Welzijn volgen – wel kennen, het eerstelijns onthaal. We denken dat een meldpunt voor private huurders om problemen te signaleren waarop interventies kunnen worden afgestemd, iets is dat we moeten mee onderzoeken. Ook in de specifieke materies van wonen, de aanpassingen, de optimalisering en coördinatie van de reglementering inzake huurpremies, de betere werking van het huurgarantiefonds zullen erin staan. We gaan ook kijken of we met een project zoals de Social Impact Bonds of -obligaties in deze materie initiatieven kunnen nemen.

Er zal een hoofdstuk instaan over het verminderen van chronische dak- en thuisloosheid. Een project dat we wat mij betreft met stip zullen proberen te structureren en systematiseren, is Housing First. We hebben een aantal ervaringen, ook ondersteund door de federale overheid. Die zaken behoren tot de goede praktijken en gaan we op het terrein verduurzamen. We gaan ook steeds meer proberen in te zetten – onder meer door de aanbeveling van de kinderrechtencommissaris – op de begeleide vertrouwde woonomgeving door de CAW's, misschien wat meer en eerder dan ons te concentreren op alternatieve residentiële opvang voor mensen die dak- of thuisloos zijn geworden.

Minister Homans zal een evaluatie maken van het besluit over de versnelde toewijzing en het huurwaarborgsysteem. Op dat vlak zijn er nogal wat issues. Proefhuren zal daar ook bij zijn in de strijd tegen chronische dak en thuisloosheid.

Ten slotte zal er een belangrijke as in dat plan gaan over het geïntegreerde beleid. We gaan er toch van uit dat goede netwerken, goede afstemming tussen de gemeenten en ook bovenlokaal in de regio absoluut kunnen helpen in de strijd tegen dak- en thuisloosheid. U mag verwachten dat er een globale geïntegreerde oefening zal komen en die is overigens – om wat geschiedenis te maken – gebouwd op de ervaringen met de projecten Wonen-Welzijn waarmee we in de vorige legislatuur gestart zijn en die intussen geëvalueerd zijn.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, het recht op wonen en de strijd tegen armoede zijn heel belangrijke thema's voor mijn partij. We verwelkomen zeker alle maatregelen – ook van minister Homans – die vorige week en hier vandaag zijn aangekondigd. Het is belangrijk om deze strijd te voeren en zoveel mogelijk uithuiszettingen te voorkomen.

Een beleidsoverschrijdende aanpak is heel belangrijk. Ik ben heel tevreden dat beide ministers hier nu aanwezig zijn, want dit moet over verschillende domeinen heen worden aangepakt, anders lukt het niet.

Minister, het is heel belangrijk en goed dat u aangehaald hebt dat u ook preventief wilt werken. Een vroegtijdige detectie bij bijvoorbeeld betalingsachterstand is heel belangrijk om alle mensen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden.

Mijn suggestie, en ik heb dit reeds aan minister Homans gezegd, is om na te denken over een meldpunt voor verhuurders voor problemen bij huurachterstand. Als dit vroegtijdig wordt gedetecteerd, kunnen de mensen met de juiste begeleiding en omkadering worden geholpen. Zo kunnen latere uithuiszettingen worden voorkomen.

An Moerenhout (Groen): Minister, er is een plan in opmaak. Ik vind dat heel, heel, heel mager. Weet u waar de eerste vraag van minister Homans over ging toen ze hier begon als parlementslid? Dat was in 2009, de vraag ging over het stijgende aantal uithuiszettingen en wat de regering daaraan ging doen. Weet u wanneer u, minister, voor het eerst een plan hebt beloofd om iets te doen aan de dakloosheid? Dat was in 2010. U bent vandaag zeven jaar minister van Welzijn en de problematiek groeit sinds 2008. En vandaag komt u doodleuk zeggen dat u een plan gaat opmaken. Voor mij voldoet dat niet.

Het klopt, het is niet simpel. De bevoegdheden dakloosheidsbestrijding en kinderen van de straat houden zijn verspreid over twee ministers, u en minister Homans. Er zijn twee verantwoordelijken. Het feit dat zo'n prangend probleem bij twee ministers zit, zou ervoor moeten zorgen dat die kinderen op straat twee keer zo goed, twee keer zo sterk beschermd zijn, in plaats van dat ze tussen de mazen van het net vallen zoals vandaag. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw omstandig en helder antwoord over de inhoud van het globaal plan van aanpak. Wanneer denkt u dat te kunnen uitrollen?

Ik zal zeggen waarom ik u die vraag stel. Het voorbeeld dat ik daarnet gaf, was en is al jaren gekend, zowel bij CAW als OCMW. Het heeft jaren geduurd vooraleer de kinderen zelf van de straat werden geplukt. Dat illustreert perfect dat er echt wel nood is aan een geïntegreerde aanpak van die dak- en thuisloosheid en dat uw globaal plan van aanpak daarin zeer belangrijk zal zijn. Minister, wanneer kan dat plan worden afgerond en vooral, wanneer kan het worden uitgerold?

Katrien Partyka (CD&V): We zitten in een parlement en zijn allemaal politici. We zijn dus allemaal sterk in plannen en in het maken van evaluaties. Maar de concrete vraag was: kan er een engagement komen om te vermijden dat kinderen in Vlaanderen op straat komen te staan? Dat is een heel specifieke vraag, binnen de bevoegdheid Wonen. Sinds de staatshervorming is dat een volledig Vlaamse bevoegdheid. De wet op de humanisering van de uithuiszettingen is ondertussen meerdere jaren een Vlaamse bevoegdheid. Daar is nog nooit iets aan gewijzigd. In dat kader vragen wij dat er specifiek aandacht komt om te vermijden dat kinderen in Vlaanderen op straat komen te staan.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Michèle Hostekint (sp.a): Inderdaad, één op drie mensen die op straat leven of geen dak boven het hoofd hebben, is minderjarig. Er worden elk jaar achthonderd kinderen uit huis gezet. Dat zijn inderdaad cijfers die in een welvarende regio als Vlaanderen niet minder dan een schande zijn. We kunnen dat soort cijfers niet tolereren. Als er wekelijks twee kinderen uit huis worden gezet, is dat veelal – bijna altijd – wegens het feit dat hun ouders de huur niet kunnen betalen.

Dat is de reden waarom hier tijdens de vorige legislatuur door Freya Van den Bossche het fonds ter preventie van uithuiszettingen is opgericht. Al tweeënhalf

jaar hoor ik zeggen dat dat fonds niet goed genoeg werkt, dat het moet worden bijgestuurd, dat er vanalles aan scheelt.

Minister, ik hoor u nu opnieuw zeggen dat we moeten evalueren en een plan moeten opmaken. We zijn ondertussen halfweg de legislatuur. Als het fonds ter preventie van uithuiszettingen niet goed werkt, stuur het dan bij. Zorg er dan voor dat het wel goed werkt.

Ik kan mij eigenlijk alleen maar aansluiten bij mevrouw Partyka. Wanneer komt er een concreet engagement? Wanneer komt er een concrete maatregel? Wanneer zult u samen met minister Homans een daadkrachtig antwoord formuleren? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Minister Jo Vandeuren: Collega's, het is jammer genoeg niet mogelijk om resultaatsverbintenissen af te sluiten over dingen die fundamenteel maatschappelijke problematieken zijn die diep in de samenleving geworteld zijn en die in zovele manieren tot uiting kunnen komen. We moeten ervoor zorgen dat we risico's vermijden en dat we geschikte opvangcapaciteit vinden. Zeggen dat iets nooit kan, is helaas niet echt realistisch, vrees ik.

Er is natuurlijk al een plan geweest. Er zijn al acties geweest. We hebben de CAW's versterkt in de huurbegeleidingen. We hebben op een aantal terreinen Housing First-projecten geïnitieerd. Het is dus niet zo dat we nu van plan tot plan surfen alsof er niets is gebeurd. Mevrouw Homans heeft een besluit laten goedkeuren rond winteropvang. Het is operationeel. Er zijn dus al zaken gebeurd.

We zullen proberen dat plan binnen een relatief korte termijn te finaliseren. Er lopen nog gesprekken met een aantal stakeholders om te checken of wat we suggereren ook draagvlak heeft. Uiteraard is het de bedoeling om in te zetten op preventie, risico's van chronische dak- en thuisloosheid en een globaal, bovenlokaal netwerk.

Mijnheer Anseeuw, als er een heel concrete schrijnende situatie is van een hulpbehoevende persoon of een situatie waarbij een kind in gevaar is, dan zullen we toch echt niet zeggen dat we een plan nodig hebben om op zo'n situatie in te grijpen. We hebben voldoende arsenaal aan hulpverlening, aan mogelijkheden in de integrale jeugdhulp. Als er een situatie is die blijft duren, moeten we ons de vraag stellen of er met de bestaande beschikbare mogelijkheden extra initiatieven nodig zijn. Vaak zijn die dan vanuit lokale of eerstelijns hulpverlening aan te boren. Maar het kan natuurlijk niet zijn dat een situatie op het terrein blijft duren omdat er geen plan is.

Als dat de manier is waarop we naar de dingen kijken, dan pas ik daarvoor. Het kan goed zijn dat daar concreet iets aan de orde is, dan moeten we samenwerken en bekijken wat we kunnen doen. Maar je moet echt niet wachten op een plan om een situatie aan te pakken wanneer je denkt dat bijvoorbeeld de integriteit van een kind in gevaar is.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, ik ben tevreden met de aanpak die u gaat toepassen. Wij kijken uit naar het globale plan. Wij zullen dat van heel nabij opvolgen. Wij hopen dat de timing van zeer binnenkort in de toekomst realiteit zal worden.

Elk kind heeft recht op een dak boven het hoofd. Als 'politiker' in Vlaanderen moeten we daarnaar streven. (*Applaus van Bart Somers en Herman De Croo*)

An Moerenhout (Groen): Twee weken geleden zei minister-president Bourgeois op dit spreekgestoelte: "Vlaanderen is er voor iedereen." Vorige week hebben we gedebatteerd over het feit dat de kinderarmoede zo sterk stijgt. Eén op de acht

kinderen leeft nu in armoede. Vandaag staan we hier om te zeggen dat er achthonderd kinderen op straat leven. Vlaanderen is er, maar Vlaanderen is er niet voor iedereen.

Met Groen hopen wij ongelooflijk hard dat de noodkreten van de voorbije twee weken en deze cijfers de regering tot directe actie zullen aanzetten, om ervoor te zorgen dat Vlaanderen de Vlaamse kinderen kan beschermen. *(Applaus bij Groen)*

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik heb niet gezegd dat we een plan nodig hebben om op het terrein op te treden. Ik heb wel vastgesteld dat er op het terrein wel eens naar elkaar wordt gekeken. Ik heb mijn hoop uitgedrukt dat het plan, die geïntegreerde aanpak, inderdaad een eind kan stellen aan dit soort schrijnende toestanden. Want vergis u niet, toen ik het verhaal hoorde, was ik ook wel enigszins verbluft dat dit mogelijk was bij ons in Vlaanderen. Ik stel vast dat sommigen blijkbaar een bijkomende stimulans nodig hebben om niet langer naar elkaar te kijken. Daarom ben ik verheugd dat uw globaal plan van aanpak eraan komt, en ik hoop dat het er vrij snel komt, want het is echt wel nodig. *(Applaus bij de N-VA)*

Katrien Partyka (CD&V): We hebben hier met drie van de vier collega's vragen gesteld aan minister Homans. Ik stel dus voor dat we de discussie voortzetten in de commissie Wonen. We kunnen alleen maar hopen dat de getuigenissen van dakloze kinderen en ouders ons aanzetten tot meer actie.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de initiatieven die de Vlaamse Regering neemt in het licht van de aangekondigde sluiting van het vluchtelingenkamp in Calais

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Homans.

De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, normaliter zou de zogenaamde 'Jungle', het tentenkamp in Calais, worden gesloten. Het is de bedoeling dat de ongeveer tienduizend illegalen worden verspreid over heel Frankrijk en daar dan eventueel de normale asielprocedure zouden kunnen volgen.

Natuurlijk bestaat bij ons, zeker ook in West-Vlaanderen – maar ik denk dat het voor iedereen geldt – de vrees dat de illegalen de grens zouden oversteken om te proberen om via Zeebrugge in Engeland te geraken. Hun enige bedoeling wanneer de Jungle wordt gesloten, is in Engeland geraken. De dichtste haven is dan Zeebrugge.

Minister, u zult in uw antwoord waarschijnlijk zeggen dat er in dit dossier vooral federale bevoegdheden spelen. En we hebben natuurlijk ook de gouverneur in dit dossier. Ik weet dat er overleg is tussen de federale overheid en de gouverneur. Maar er zijn toch een pak Vlaamse bevoegdheden die in dit dossier ook een rol spelen. Ik denk aan de eventuele negatieve impact op de economie in de streek. Ik denk aan de eventuele negatieve impact op het toerisme. Ik denk aan de eventuele negatieve impact op de haven van Zeebrugge.

In de plenaire vergadering maar ook in de commissie zijn er in het verleden trouwens al meerdere vragen over gesteld. Ik wil wijzen op de beslissing van minister Weyts om privébewaking te organiseren op bepaalde snelwegparkings. Het is wel duidelijk dat deze problematiek leeft in het Vlaams Parlement. Welke initiatieven zal de Vlaamse Regering ter zake nemen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Sintobin, de Vlaamse Regering is zich uiteraard bewust van het feit dat op 17 oktober het zogenaamde vluchtelingenkamp in Calais zal worden ontruimd. U weet, net als ik, dat het over ongeveer negenduizend mensen gaat, die veeleer illegaal of transmigrant zijn. De Vlaamse Regering volgt met al haar bevoegdheden deze situatie van nabij op. We nemen wel degelijk onze verantwoordelijkheid.

Dus ga ik nu mijn paraplu opentrekken in naam van de minister-president, die nu in Japan zit? Neen, absoluut niet. Wij zullen onze verantwoordelijkheid opnemen.

Ik kan u meegeven dat de Vlaamse Regering constant, dag in dag uit, in nauw overleg staat met de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, Carl Decaluwé, en natuurlijk ook met de collega's vanuit het federale niveau. De minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken bijvoorbeeld, heeft hier natuurlijk ook wel iets in de pap te brokken. Is er overleg? Ja, absoluut. Er is meer dan voldoende overleg.

Onze permanente vertegenwoordiger in Frankrijk houdt de Vlaamse Regering ook goed op de hoogte van de eventuele ontwikkelingen en verwickelingen. Het is goed dat we in overleg treden met onze federale collega's, dat we tegelijkertijd onze eigen verantwoordelijkheid opnemen en ook goede informatie van onze eigen Vlaamse diplomaten in Frankrijk krijgen.

U hebt zelf het voorbeeld aangegeven van de beslissing van minister Weyts. We spreken over 17 oktober. Dat is nog niet de dag van vandaag. U hebt zelf naar een beslissing van vorige week vrijdag 7 oktober verwezen, in het kader van een noodmaatregel waarin we hebben beslist dat er privébewaking zou komen op de parking van Jabbeke en Mannekensvere. We hebben daar niet alleen in extra privébewaking voorzien, maar we hebben daar natuurlijk ook extra middelen voor uitgetrokken. Dat heeft natuurlijk ook wel te maken met de beslissing van gouverneur Briers om de parking van Drongen tot 31 oktober te sluiten. We hadden vanuit de Vlaamse Regering een beetje de angst dat de problemen zich zouden verschuiven naar andere parkings.

Dus: hebben we onze verantwoordelijkheid opgenomen? Ja. Collega Weyts heeft naar aanleiding van de beslissing van afgelopen vrijdag een overleg met alle gouverneurs ingepland, niet enkel met de gouverneur van West- en Oost-Vlaanderen, maar met alle vijf gouverneurs, omdat we willen vermijden dat de problematiek zich verspreidt over heel Vlaanderen. Het is nodig dat er een goede afstemming komt.

Mijnheer Sintobin, ik wil u nog meegeven dat we vanuit de Vlaamse Regering, met de voltallige Vlaamse Regering, de situatie op de voet volgen, maar dat we absoluut geen signalen zullen geven aan diegenen die vanuit Calais naar Vlaanderen komen, die per definitie bijna allemaal illegaal of transmigrant zijn, dat zij een toekomst zullen hebben in Vlaanderen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoord en uw engagement. Ik ben natuurlijk vooral blij met dat laatste. U erkent het, en ik wil het nog eens duidelijk maken voor iedereen: het gaat over illegalen, niet over vluchtelingen of asielzoekers, maar over mensen die er bewust voor kiezen om in dergelijke omstandigheden te leven. Wiens schuld is dat? In ieder geval niet onze schuld, maar wel die van de partijen en landen die verantwoordelijk zijn voor een dramatische asiel- en migratiepolitiek de afgelopen decennia.

Ik stel vast dat u bereid bent om in overleg te treden met zowel de Federale Regering als de gouverneur. Ik zou zelf een stap verder durven te gaan en

pleiten voor de oprichting van een taskforce. U geeft de datum zelf aan: 17 oktober. Dat is volgende week maandag. Ik kan u nu al zeggen dat bijvoorbeeld in Jabbeke of Zeebrugge nu al mensensmokkelaars bezig zijn om mensen te ronselen om ze naar Engeland over te brengen, wat natuurlijk voor economische schade zal zorgen in de haven van Zeebrugge.

Ik denk dus: toch nog iets kordater, iets assertiever inspelen op de gebeurtenissen, want ik vrees het ergste voor begin volgende week. Er zullen ongetwijfeld enkele tussenkomsten zijn om dit te bevestigen, maar we moeten ons bewust zijn van de problemen. We moeten assertief zijn. We moeten ook de lokale besturen van de kustgemeenten – en daar ligt ook een verantwoordelijkheid bij u – bijstaan om deze problematiek te ondervangen.

Ik hoop van u, mevrouw de minister, en van de hele Vlaamse Regering, dat we binnenkort niet zullen spreken van een Calais aan onze Vlaamse kust.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Jabbeke en Zeebrugge kunnen hiervan enigszins het slachtoffer worden, en de heer Sintobin stelt dus een terechte vraag.

Vandaag is er in Jabbeke een probleem en we kunnen dat niet langer geïsoleerd bekijken. Als de burgemeester van Gent beslist om de parkeerplaats in Drongen te sluiten, komt het probleem natuurlijk bij de volgende parkeerplaats terecht. Daarom pleiten we voor een gecoördineerde aanpak en voor daadkrachtig optreden. Het initiatief van minister Weyts is een goede zaak, maar het probleem moet verder worden opgelost en er moet overleg zijn, ook met de burgemeesters van de gemeenten die langs die wegen liggen.

Voor Zeebrugge zijn er ook economische gevolgen van de aanwezigheid van illegalen. Dat is niet echt een Vlaamse bevoegdheid, maar daar werken toch twaalfduizend mensen. Wie de reportage heeft gezien, zal begrijpen dat ik wil aandringen op samenwerking tussen het Vlaamse en het federale niveau, maar ook met het provinciale en het lokale niveau, zodat er effectief kan worden opgetreden.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): We delen allen de bezorgdheid die hier wordt uitgesproken. Het probleem vergroot alleen maar en het gaat om iets waar je moeilijk vat op kunt krijgen. Mensen verplaatsen zich gemakkelijk en die problemen schuiven steeds weer op. Als je op een plaats ingrijpt, verplaatst het probleem zich gewoon. De minister heeft duidelijk aangetoond dat de Vlaamse Regering haar deel van de verantwoordelijkheid opneemt. We kunnen ons als fractie alleen maar aansluiten bij de vaststelling dat dit een allesomvattende aanpak vergt, waar in de eerste plaats de veiligheid centraal moet staan, en dat daarover meer overleg nodig is om iedereen erbij te betrekken, zodat die veiligheid wordt gegarandeerd.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, er zijn weinig bijkomende vragen gesteld, maar ik herhaal, zoals ik in mijn initieel antwoord zei, dat we de situatie op de voet zullen blijven volgen. We hebben al concrete maatregelen genomen, namelijk voor Jabbeke en Mannekensvere. Er zal uiteraard ook overleg zijn met de vijf gouverneurs. Mevrouw Van Volcem, in voorkomend geval kan dat ook met de betrokken burgemeesters. De situatie zal ook geregeld geëvalueerd worden. Als mensen illegaal of als transmigrant in Calais zijn, zullen wij vanuit de Vlaamse Regering geen enkel signaal geven of maatregel nemen om hun een toekomst te geven in Vlaanderen.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, wat dat laatste betreft verwijs ik, nu uw collega Vandeurzen hier nog is, naar de discussie die is ontstaan nadat er een infopunt werd georganiseerd door het CAW. Ik ga ervan uit dat er deze keer geen infopunt zal komen.

Collega Van Volcem, zoals u zegt, betekent het nemen van maatregelen op privéparkings enkel dat het probleem wordt verlegd. Het verbaast mij dat we de burgemeester van Brugge niet horen in deze discussie. Mijnheer Landuyt, neem ook uw verantwoordelijkheid, want wanneer ik in Zeebrugge passeer, zie ik daar illegalen zomaar rondlopen. Het is uw verantwoordelijkheid, als burgemeester, om illegalen op te pakken en over te dragen aan de Dienst Vreemdelingenzaken. U en politici zoals u, zorgen ervoor dat er illegalen aan onze Vlaamse kust rondlopen en dat er binnenkort ook sprake zal zijn van een 'Calais' aan onze Vlaamse kust. Dan zult u de eerste zijn om hier te staan.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp.a): Voorzitter, dit is een flagrant voorbeeld van een persoonlijk feit. Ik word hier zowaar verantwoordelijk gesteld voor alle problemen van het land, dat kan ik zo niet laten.

Wat de problematiek van de transmigranten betreft, is het zo dat we met de lokale politie en de provinciedienst het maximale doen wat we kunnen op het gemeentelijke niveau. Het is niet omdat ik niet tussenkom, dat ik niet heb gehoord dat ook het Vlaamse niveau met minister Weyts op kop, het nodige zal doen om ondersteuning te verlenen. Nu is het niet aan mij om dit toe te juichen, gelet op mijn enig wantrouwen of dit in de praktijk ook effectief zal gebeuren.

Ik nodig u uit om volgende week in de commissie Mobiliteit verder te discussiëren met minister Weyts over zijn belofte voor privébewaking. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het gebrek aan toegankelijke zorg voor kinderen met ernstig autisme

ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de weigering van gehandicapteninstellingen om een jongen met complexe problematiek op te nemen

ACTUELE VRAAG van Tine van der Vloet aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de mogelijke omzetting van een persoonsvolgend convenant naar een persoonlijke-assistentiebudget

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, dat autisme een complexe aandoening is, hoef ik u niet meer te vertellen, temeer ook omdat het heel vaak samen voorkomt in combinatie met andere en zeer ernstige aandoeningen. Dat was ook het geval in het verhaal dat deze week bekend werd gemaakt over een 5-jarige jongen met een complexe zorgnood, die door zijn zware vorm van autisme in geen enkele van de voorzieningen waar hij zich had aangemeld, kon worden opgenomen. Ofwel was het aanbod niet afgestemd op zijn vraag of zijn zorgen, ofwel was er een wachtlijst voor de geschikte zorg. De jongen beschikte nochtans over een budget van ongeveer 42.600 euro, waarmee die zorg kon worden ingekocht, maar ondanks dat budget kreeg hij niet de zorg die nodig was.

In de sector van personen met een handicap zijn de noden hoog. Jaar na jaar worden er extra middelen in geïnvesteerd. Ook in deze begroting is 117 miljoen euro gepland voor uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap. Dat is terecht, dat maakt deze zaak wel duidelijk. Toch blijft het mijn aanvoelen dat we bijzondere aandacht moeten blijven hebben voor die doelgroep van jonge kinderen en jongeren met dat kernautisme.

In het kader van de zesde staatshervorming zijn zowel de referentiecentra autisme als de Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR) Vlaamse bevoegdheid geworden. Die laatste hebben een heel gerichte werking voor jonge mensen met zwaar autisme. Daarnaast hebben we veel voorzieningen die ofwel een werking voor kernautisme hebben, of voorzieningen die overwegen om een werking op te zetten. Het hoeft niet gezegd dat de voorzieningen die al een goede werking hebben, worden geconfronteerd met een grotere vraag dan het aanbod.

Minister, wat kunnen we doen om de voorzieningen en de aanbieders die er nu zijn of die overwegen een aanbod op te zetten, beter uit te rusten en voor te bereiden op de opvang van kinderen met kernautisme, zodat ouders met hun budget in de toekomst sneller gepaste zorg kunnen vinden en inkopen?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, we lazen allemaal het verhaal van Stan in de krant, het 5-jarige jongetje dat weliswaar een budget kreeg toegewezen voor zijn zware, complexe handicap, maar daarmee nergens terechtkan. Geen enkele voorziening wil dat kind opnemen. Het mag hier vandaag niet alleen over Stan gaan. Als ik het goed heb begrepen, zijn er niet minder dan tweehonderd mensen met hetzelfde probleem. Er is een schuif geld voor die mensen omdat ze prioritair te behandelen zijn vanwege een heel zware handicap, maar geen enkele voorziening wil die mensen opnemen.

Daarom, minister, denk ik dat u al een oplossing hebt gezocht of al aan het zoeken bent voor Stan in dit concrete geval, en dat dat een procedure is die misschien wat denigrerend een aanbesteding zou kunnen worden genoemd, waardoor er misschien een oplossing voor dat gezin uit de bus gaat komen, die maakt dat dat kind in een voorziening terecht kan 100 kilometer verder.

Minister, dan maak ik mij de bedenking of dat dan wel zo'n goede oplossing is. Als wij in 'Perspectief 2020' zeggen dat men de mensen meer de eigen regie van hun leven in handen moet geven, ook de mensen met een beperking, is er dan geen mogelijkheid, voor u als minister van Gezin in dit concrete geval, om dat gezin onmiddellijk ademruimte te geven en de mogelijkheid te creëren, wat nu niet kan, om dat persoonsvolgende convenant, die voucher, om te zetten in een PAB, direct, zodat dat gezin onmiddellijk ondersteuning kan krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Voorzitter, minister, de situatie is door mijn collega's al geschetst. Toch wil ik nog even aanhalen dat dit geen alleenstaand feit is. Tweehonderd mensen zitten zo per jaar te wachten op een budget voor hulp. De manier van werken betreur ik: een soort openbare aanbesteding, die nu op zoek zal gaan naar welke voorziening die zorg mee wil helpen dragen voor deze mensen.

Jongerenwelzijn vraagt aan die ouders een beetje geduld. Ik denk dat die mensen al heel veel geduld hebben gehad en dat het nu echt niet aan de orde is om nog eens te vragen om nog eens te wachten. Neen, dit kan niet. Zij zeggen dat het in orde komt. Op dit moment hebben ze nog geen voorziening gevonden, maar het komt in orde. Als kers op de taart zeggen zij dat het budget er is, dat

zij budget hebben voor die kleine man, maar dat er geen voorziening is die daar nu al de zorg voor kan overnemen.

Minister, waarom moeten deze mensen nog wachten? Waarom kan dit budget in het kader van de persoonsvolgende financiering, die nu vlak voor de deur staat, op dit moment niet worden omgezet naar een PAB, zodat deze mensen vanaf vandaag al hulp krijgen in hun gezin, vanaf vandaag ondersteund worden, zodat zij op een rustige manier kunnen ademen en op een rustige manier de verdere toekomst van hun kleine zoon kunnen gaan bekijken, en kijken door welke voorziening ze eventueel wel worden geholpen? Nu kunnen ze toch niet meer in de kou blijven staan. In het kader van de persoonsvolgende financiering, regie in eigen handen en vraaggestuurd handelen, is het geen onterechte vraag om dat nu meteen te bekijken. (*Applaus bij de N-VA, sp.a en Groen*)

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik wil enkele elementen op een rij zetten, om vervolgens te kunnen zeggen waar we concreet op kunnen inzetten.

Waarom we in de sector van personen met een handicap een geweldige omslag maken van een aanbodgefinancierd systeem naar een vraaggestuurd financieringssysteem, is juist wegens dit soort situaties. Het zal je maar overkomen dat het geen kwestie is van geen geld. Het geld is er, maar je moet je afstemmen op het beschikbare aanbod en in het aanbod is er geen aangepast aanbod beschikbaar. Ik breng wel een nuance aan. Als ik de kranten lees, gaat het hier over een bijzonder complexe situatie, waarbij expertise op meerdere terreinen noodzakelijk is, ook op het medische vlak. Ik hoed me er wel voor om nu de indruk te wekken dat al die instellingen op een zeer kortzichtige manier geredeneerd hebben. Ik denk dat ze met heel veel zorg gekeken hebben of ze in staat zijn, met de expertise waarover ze beschikken, om in opvang te voorzien.

Die omslag is bezig. U weet dat we gestart zijn met de omslag bij de volwassenen en dat het de bedoeling is om in een volgende periode de omslag naar vraagsturing ook in de sector van de minderjarigen te ondernemen. Dat is een kwestie van een aantal jaren, want je moet het op een overlegde en georganiseerde manier doen.

Ik moet in alle eerlijkheid zeggen dat ik niet akkoord kan gaan met een terminologie van 'nu gaan ze iets aanbesteden, en degene die het goedkoopste is, mag het dan doen.' Dat is absoluut niet aan de orde. In het decreet Integrale Jeugdhulp is er voor het eerst in Vlaanderen bepaald dat we een opname kunnen afdwingen van een voorziening waarvan we denken, in alle overleg en met alle expertise, dat die in staat moet zijn om die opvang te bieden en dat we daar ook de extra financiering voor kunnen geven.

Dat was tot nu toe in Vlaanderen niet mogelijk. Dat is mogelijk door het decreet Integrale Jeugdhulp. Daarin is voorzien in een procedure waarbij inderdaad eerst wordt bekeken of men een match kan vinden, waarbij er dan overleg wordt georganiseerd, en als dat alles niet leidt tot een bevredigende oplossing – en in dit geval is er sprake van een heel legitieme vraag naar een oplossing – dan bepaalt de regelgeving inderdaad dat een voorziening kan worden aangeduid die de betrokkene dan zou moeten kunnen ondersteunen. Die procedure is bezig, en dat is geen kwestie van aanbesteden of de laagste. Daarvoor is een budget uitgetrokken. Sterker nog, het budget kan nog worden aangevuld met extra middelen als je dat ook als een knelpunt dossier kunt meenemen. We hebben in Vlaanderen de jongste tijd een tweehonderdtal van die zaken behandeld. We zijn steeds meer in staat om op complexe problemen ook een echt antwoord te bieden. Van die tweehonderd situaties die we dan als knelpuntsituatie beschrijven, omdat er nu eenmaal meerdere expertises vanuit verschillende competenties nodig zijn, hebben er vijf tot nu toe

geleid tot zo'n escalatie in de procedure. De vergadering waarin in die procedure is voorzien, vindt binnenkort plaats, omdat men dan vanuit het agentschap in die fase inderdaad kan overgaan, als dat nodig is, tot het aanduiden van een voorziening.

Dat is wat er op korte termijn mogelijk is aan de hand van de beschikbare regels en budgetten. Ik bevestig nogmaals dat dit geen kwestie van een budget is. Het gaat over de vraag of men een adequate opvang heeft. Ondertussen heeft de betrokkene wel degelijk de toezegging dat er een kortdurend persoonsvolgend convenant beschikbaar is. Men heeft dus een mogelijkheid om zich te wenden tot een voorziening die wil opnemen en extra gefinancierd kan worden.

Kan men dat switchen naar een persoonlijk assistentiebudget? Geachte leden, dat is een vraag die we niet zomaar naar aanleiding van een casus kunnen oplossen, hoe belangrijk die situatie ook is. Je moet immers correct zijn tegenover iedereen die op dat vlak vragen heeft. Het parlement heeft ervoor gekozen om de persoonsvolgende financiering in te voeren, eerst startend met de operatie bij de volwassenen. Dat is ook met zoveel woorden in de beleidsnota en de beleidsbrief gezegd. We zijn nu dus gestart met de Taskforce minderjarigen. Ik heb uiteraard ondertussen aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) gevraagd of het mogelijk is dat er ondertussen toch een wisseling mogelijk is tussen bestaande toezeggingen. Het VAPH zal dat onderzoeken. Het was echter op korte termijn niet mogelijk om nu te zeggen dat we dat als regelgeving als verworven kunnen beschouwen. We moeten de administratie toelaten dat grondig te onderzoeken.

De middelen zijn er dus. De procedure om te bekijken of er desnoods een instelling zal worden aangeduid die de opvang moet doen, is bezig. We moeten begrip hebben voor het feit dat dat over een complexe situatie gaat. We hebben steeds meer succes als het gaat om het goed kunnen ondersteunen van jongeren met complexe problemen. Daar zijn de jongste jaren echt wel belangrijke inspanningen voor gebeurd. Op korte termijn vragen we aan het VAPH of, zolang we aanbodgestuurd moeten blijven financieren in de sector van de minderjarigen, een aantal zaken in het algemeen toch meer mogelijk kunnen worden gemaakt.

Een laatste punt is het uitbreidingsbeleid van volgend jaar. Het budget dat beschikbaar is voor de sector van de personen met een handicap, zal dus worden geventileerd over een aanbod voor volwassenen en een aanbod voor minderjarigen. Mevrouw Jans, ik verberg niet dat we enige prioriteit zullen geven aan een extra impuls qua capaciteit voor voorzieningen en diensten die werken met gedrags- en emotionele stoornissen (GES-plus). Het is me immers heel duidelijk dat daar zeker de grootste noden zijn als het gaat over minderjarigen.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het spreekt voor zich dat ik dat laatste element van uw antwoord absoluut niet onbelangrijk vind. Ik moet ook zeggen dat ik van de parlementaire luwte van de afgelopen zomer heb gebruikgemaakt om met een grote werkgeversorganisatie een inleefstage te doen. Dat was bij een gehandicaptenvoorziening waar men een heel specifiek beleid en aanbod heeft voor kinderen met kernautisme, in de GES-groepen die u omschrijft. We kunnen hier veel debatteren, maar zo'n werkbezoek in de praktijk blijft uiteindelijk toch altijd heel verhelderend. Ik steun dus niet alleen dat uitbreidingsbeleid, maar zeker ook de nadruk die u bij die minderjarigen gaat leggen op die heel moeilijke groepen, de zogenaamde GES-plus-groepen.

Voorts vind ik het goed dat we in afwachting van de persoonsvolgende financiering van minderjarigen toch al de vraag hebben gesteld of er niet meer flexibiliteit nodig is om dergelijke situaties zo veel mogelijk te voorkomen.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik heb niet denigrerend willen spreken over de oplossing waarnaar u zoekt. Wel denk ik dat het geen optie is om aan

een gezin dat al vier jaar op zijn tandvlees zit, te vragen nog wat te wachten. Ik vraag u dus nogmaals om dat gezin onmiddellijk soelaas te bieden. Als u onze steun nodig hebt om bij hoogdringendheid de regelgeving aan te passen en onmiddellijk dat geld voor dat kind vrij te maken, dan zullen we die geven. Het gaat niet alleen om Stan. U bevestigt de cijfers: jaarlijks zijn er meer dan tweehonderd mensen die in zo'n situatie zitten. We zijn het onszelf verplicht om daar iets aan te doen.

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, u zei zelf dat het een erg complexe situatie is. Het is niet eenvoudig een voorziening voor Stan te zoeken. Voor die ouders is het ook niet eenvoudig om elke dag opnieuw voor Stan te zorgen, zonder 1 euro extra, zonder enig zorgadvies. U zegt dat het VAPH zal onderzoeken of het budget wat meer kan worden toegekend via de vraaggestuurde aanpak, waarbij men de regie in eigen handen neemt. Ik hoop dat dit op zeer korte termijn kan, en liever vandaag dan morgen. Ik hoop ook dat u dat van nabij opvolgt, zodat dit snel wordt opgelost.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, u zet de waarheid op zijn kop door te stellen dat het Vlaams Parlement verantwoordelijk is voor het feit dat minderjarigen van persoonsvolgende financiering worden uitgesloten. Ik ben blij met de tussenkomsten van de collega's.

We hebben deze zaak ook al aangekaart tijdens de debatten over de September-verklaring. Het is immers zonneklaar dat dit niets te maken heeft met vraagsturing en met zorggarantie. In theorie kan dat kind 100 kilometer van huis terecht komen. Het kind staat zoals vele anderen in de kou. En het ergste is wel dat de ouders bereid zijn om de zorg op zich te nemen als ze dat zouden mogen. Maar ze mogen niet. Mijn vraag is dus erg eenvoudig: bent u bereid om uw besluit persoonsvolgende financiering waardoor minderjarigen worden uitgesloten, aan te passen, zodat het mogelijk wordt om een persoonsvolgende convenant om te zetten in een PAB? Antwoordt u eens heel eenvoudig met een ja of een neen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, de oppositie wijst u er nogal vaak op dat er te weinig middelen zijn om de wachtlijsten voor jongeren en volwassenen met een handicap weg te werken. Ik beloof u om dat bij de begrotingsopmaak opnieuw te doen, want dat is erg terecht.

Hier gaat het evenwel over een groep van jongeren waarvoor u in een budget hebt voorzien. U hebt de middelen. De enige voorwaarde om die te gebruiken, is dat de jongeren in een voorziening worden opgevangen. Ouders die zelf de kinderen willen opvangen of die dat moeten omdat geen enkele voorziening bereid is om dat te doen, kunnen geen aanspraak maken op die middelen. Dat is bijzonder cynisch. Ik heb hier een meerderheid aan het woord gehoord, met mensen van Open Vld, de N-VA, sp.a en Groen, die duidelijk bereid zijn om ervoor te zorgen dat de zorgconvenant kan worden omgezet in PAB's. We zullen het wetgevend werk verrichten dat daarvoor nodig is.

Ik heb heel veel respect voor het VAPH en de administratie. Ik denk dat we een politiek signaal moeten uitsturen, en hun moeten vragen om daarvoor te zorgen. We mogen niet wachten tot er nog meer onderzoeken zijn verricht. Deze mensen – en niet enkel de ouders van Stan – zitten op hun tandvlees. Ze verdienen onmiddellijk te worden ondersteund door de politieke wereld.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, collega's, als ik het cijfer van tweehonderd in de mond heb genomen, van gevallen waarbij ogenschijnlijk voor minderjarigen

geen passende oplossing was gevonden maar toch via bemiddeling en extra rugzakjes het in orde is gekomen, dan is het duidelijk dat het systeem werkt. De oplossingen zijn wel degelijk gevonden. In vijf gevallen hebben we de procedure moeten de procedure moeten laten escaleren, zodat de administratie het mandaat krijgt om in eer en geweten een instelling aan te wijzen die de opname moet doen. Voor die 'aanpassing' staan we nu en zoekt de administratie en de betrokkenen naar een oplossing op korte termijn. Dat is de stand van zaken.

Ik heb aangegeven dat ik uiteraard wil laten onderzoeken of er een omwisseling mogelijk is tussen een aantal toezeggingen van vormen van aanbodondersteuning in de sector minderjarigen. Ik zal vragen om dit te onderzoeken. Maar collega's, wat ik niet ga doen, is een gigantische transformatie van de ondersteuning. Het gaat hier over een megaproject waarin we met zoveel mensen moeten spreken over hoe we van een aanbodgefinancierd systeem naar een vraaggestuurd systeem gaan. Ik ga dat niet plots doorkruisen met nieuwe mogelijkheden en nieuwe inzichten. We hebben met enorm veel energie, omdat we overtuigd zijn dat net zulke situaties in de toekomst moeten kunnen worden vermeden en dat de vraagsteller in staat moet worden gesteld om met het budget aan de slag te gaan, een gigantisch proces opgezet. Ik denk dat we er alle belang bij hebben om dat consequent, stap voor stap verder uit te voeren. Voor de minderjarigen starten we die oefening. We zijn met de stakeholders druk in overleg om concreet stappen vooruit te zetten. Op korte termijn gaan we na of er toch een aantal zaken kunnen gebeuren om tussen het aanbod een aantal reconversies mogelijk te maken. Die vraag zal ik aan de administratie stellen.

Voor dit heel concrete geval weet u dat we in een fase zijn dat, als het moet, er inderdaad een toewijzing kan gebeuren.

Vera Jans (CD&V): Ik denk dat we kunnen ondersteunen dat de omslag naar de persoonsvolgende financiering een immense en moeilijke oefening is. Minister, ik hoor u zeggen dat we die consequent en stap voor stap en daadkrachtig gaan uitvoeren. Dat is zeer belangrijk.

In dit concrete geval, en bij uitbreiding de soortgelijke gevallen, is de conversie mogelijk. We gaan vragen om ze mogelijk te maken. De bereidwilligheid is er. Het is erg belangrijk om dit soort casussen aan te grijpen om ervoor te zorgen dat we ze bij de omslag naar de persoonsvolgving niet meer tegenkomen. De maatregelen die u voorstelt, samen met het uitermate ruime uitbreidingsbudget, moeten ons hiervoor de handvatten geven voor het volgende jaar.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, 200 gevallen waarvan u terecht zegt dat er nog 5 overblijven waarvoor we die procedure moeten opstarten. (*Opmerkingen van minister Jo Vandeuren*)

Ze zijn in orde geraakt. Goed zo. Maar we hebben nu weer te maken met een gezin dat op zijn tandvlees zit en niet meer kan. Het neemt al vier jaar de zorg op zich.

Als men hier kamerbreed zegt dat men ondersteunt dat de voucher, dat het geld dat er is en toegewezen is aan dat gezin, op korte termijn wordt omgezet naar een persoonsvolgende financiering, dan denk ik niet, minister, dat het die gigantische transformatie in gevaar zal brengen. Ik roep u dan ook op om er niet te lang mee te wachten en om te zorgen dat het gezin de steun krijgt waarop het recht heeft. (*Applaus bij sp.a en Groen*)

Tine van der Vloet (N-VA): Minister, dit verhaal beklemtoont nog maar eens dat we de omschakeling naar minderjarigen niet op de lange baan mogen schuiven. Ik lees in een antwoord op een schriftelijke vraag van mij: uiterlijk 2020. Uiterlijk 2020 is volgens mij nog veel te ver weg. Minister, ik hoop dat we

toch al veel vroeger de omschakeling voor de minderjarigen kunnen maken.
(*Applaus bij N-VA*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het stijgend problematisch alcoholgebruik bij ouderen en de actualisatie van de gezondheidsdoelstelling en actieplan alcohol, tabak en drugs

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, vanuit de hulpverlening werd de afgelopen week opnieuw aan de alarmbel getrokken over alcoholgebruik – en eigenlijk moet ik spreken over alcoholmisbruik – bij ouderen. Dat dit stijgt, weten we al langer. Het is een jaarlijks terugkerende trend in de jaarverslagen, maar het wordt steeds problematischer. Men wijt dat aan de nieuwe levensstijl van de huidige generatie ouderen waarbij alcohol een vast onderdeel is, maar ook als een reactie op bepaalde stressvolle activiteiten of gebeurtenissen, het verlies van een dierbare of een diagnose. En laat me daaraan toevoegen dat ik ook wel durf te vermoeden dat steeds meer ouderen en steeds meer mensen de weg naar de hulpverlening vinden.

Alcohol blijft een algemeen aanvaarde en maatschappelijk getolereerde drug. Dat geven hulpverleners ook aan. Ze worden vaak geconfronteerd met familieleden die zich afvragen of ze dat nu ook nog moeten afpakken van vader of moeder. Ook vanuit de hulpverlening twijfelt men vaak of het nog wel de moeite is om de verslaving aan te pakken.

Niet enkel de problematiek op zich maar ook hoe er door de samenleving en de hulpverlening naar wordt gekeken, toont aan dat inzetten op goede preventie cruciaal is. We ondernemen al een heel aantal zaken. In uw beleidsbrief hebt u aangekondigd dat u de gezondheidsdoelstellingen wilt evalueren en de bijhorende actieplannen Alcohol, Tabak en Drugs zult actualiseren. Ik vind het dan ook het uitgelezen moment om te vragen welke initiatieven er efficiënt zijn op het vlak van alcoholmisbruik bij ouderen. Welke worden positief geëvalueerd en meegenomen? Is het uw bedoeling om in te zetten op deze doelgroep?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: In het bestaande actieplan dat aan herziening toe is, is er geen specifieke actie opgenomen inzake ouderen en alcoholmisbruik. Bij de evaluatie zullen we dus niet nagaan of we de doelstelling hebben behaald, aangezien er destijds daaromtrent geen prioritaire doelstelling was bepaald.

De Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) heeft ondertussen wel een aantal initiatieven genomen. Er is een sensibiliseringscampagne over alcoholgebruik gebeurd naar de doelgroep. We hebben ook materiaal geproduceerd dat met zorgverstrekkers, hulpverleners en intermediairen is besproken. Er waren sessies over het herkennen van signalen en het werken rond dit thema. Dat is gebeurd via de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg) en preventiemedewerkers. Dit is ondertussen uitgerold.

Het nieuwe plan zal zijn beslag krijgen op de conferentie. Ik kan echt niet vooruitlopen op de prioriteiten die daar zullen worden gesteld. Ondertussen hebben we een nieuwe beheersovereenkomst afgesloten met de VAD. De ontwikkeling van een visie op deze thematiek – hoe kun je omgaan met preventie van alcoholproblemen bij senioren – is daarin uitdrukkelijk opgenomen.

We moeten elkaar goed begrijpen als we spreken over preventie van alcohol-risico's als globale strategie. U weet dat belangrijke aspecten van dat preventiebeleid zich niet situeren op ons beleidsniveau. Het is niet aan ons om ons uit te spreken over reclame, prijs en toegang tot bepaalde producten. Het zal zaak zijn om onze doelstellingen met betrekking tot deze issues, die ook een aspect hebben op andere bestuursniveaus, voldoende geïntegreerd met elkaar te laten sporen.

Vera Jans (CD&V): Minister, ik wil ervoor blijven ijveren dat we van senioren en ouderen op dit specifieke domein in het plan een aparte groep maken. In dat kader is de opname van de doelgroep binnen de VAD-convenant zeker positief. Daarnaast blijft het zo dat we ons moeten beperken tot preventie, maar ook dat is uitermate van belang.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Bij preventie van alcohol en andere drugs zijn ouderen vaak een vergeten groep. Het is ook een zeer kwetsbare groep, al was het maar omdat vereenzaming vrij snel om de hoek kan komen kijken. Ouderen hebben vaak ook een andere vorm van sensibilisering nodig. De focus ligt bij preventie heel vaak op jongeren. Om ouderen aan te spreken en te bereiken, zijn soms andere middelen nodig.

Ik heb begrepen dat zowel op de gezondheidsconferentie als in het interfederale alcoholplan kwetsbare groepen een prominente plaats zullen krijgen. Ik hoop dat dit ook voor ouderen zo is.

Minister, ik heb u in januari 2016 al gevraagd naar meetbare indicatoren wanneer het over preventie gaat. U bent toen het engagement aangegaan om werk te maken van meetbare indicatoren om het effect van deze of gene preventieve actie te kunnen meten. Ik zou graag weten hoe het daarmee staat.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Deze problematiek is niet nieuw. In 2013 werd al een gezondheidsenquête gehouden door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid en daaruit bleek dat 20 procent van de 65-plussers mogelijk een probleem heeft met alcohol. Ik stel ook in de praktijk vast dat er vaak een probleem is.

Volgens het onderzoek ging het vooral over hoogopgeleiden, samenwonenden en mensen die veel sociale contacten hebben. Het was ook niet bewezen dat een geïsoleerd leven een oorzaak zou kunnen zijn. Ik pleit er dan ook voor om zorgverstrekkers te activeren om het alcoholgebruik te bevragen en patiënten te informeren over de internationale richtlijn en hen te wijzen op de gevaren die alcohol met zich mee kan brengen inzake interactie met medicatie en valrisico.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Minister, we nemen dit probleem ter harte. Ik ga u nog drie feiten opsommen.

65-plussers hebben meer kans om te worden opgenomen in het ziekenhuis bij alcoholgerelateerde problemen. De meest significante stijging van alcoholgerelateerde opnames van de laatste jaren was te zien bij ouderen. Alcoholgerelateerde sterfte ligt het hoogst in de leeftijdscategorie van 55 tot 64 jaar. Dat blijkt uit onderzoek van de Universiteit Gent.

De kennis en het besef van de problematiek maakt dat sommige ouderen nog altijd niet de juiste behandeling krijgen en dat de problematiek ondergediagnosticeerd blijft, zoals ook mevrouw Saeys als zei.

Minister, wat hebt u meer nodig vanuit uw bevoegdheden preventie en ouderenzorg om meetbare acties op te nemen in uw volgende actieplan?

Minister Jo Vandeurzen: Wanneer we een traject opzetten naar een gezondheidsconferentie, dan moeten we proberen dat consequent vol te houden. Zo'n conferentie is geen theoretisch concept dat achter een bureau is uitgewerkt, het is een consultatie van deskundigen, een bevraging op het terrein en bij de stakeholders met de bedoeling een en ander wetenschappelijk te onderbouwen.

We zijn ongeveer rond met de provinciale ronde die we hebben gehouden, de teksten zijn intussen klaar voor de conferentie. Het is de bedoeling om in de laatste fase te prioriteren. Er zijn veel prioriteiten, we zullen ons dan ook moeten concentreren op een aantal daarvan. Wanneer we alles willen doen, doen we meer middelmatig en zijn we minder efficiënt bezig. We zullen ook een aantal doelstellingen moeten clusteren. Door meer in te zetten op levensdomeinen dan op thema's kunnen we meer geïntegreerde acties ondernemen.

Mijnheer Anseeuw, daarin zullen inderdaad indicatoren moeten worden opgenomen. Dat is het proces van een gezondheidsconferentie. Tijdens de vorige zijn een aantal indicatoren opgenomen, we zullen proberen die in de mate van het mogelijke te evalueren. Bedoeling is om een aantal nieuwe indicatoren zo concreet mogelijk te benoemen.

Er is veel te zeggen over een aantal suggesties die hier zijn gedaan, ook inzake het herkennen van signalen en symptomen. Wij denken nog aan andere zaken, zoals de onlinemogelijkheden. De website www.alcoholhulp.be wordt 600.000 keer per jaar bezocht. We zullen dus ook op dat aspect moeten inzetten.

We zullen ook moeten kijken naar bepaalde settings, residentiële ouderenzorg en noem maar op. Men is daar dus mee bezig, maar ik hoed er mij toch voor om af te kloppen op prioriteringen als je dat niet kunt doen met alle beschikbare materiaal op tafel en met kennis van zaken over alle mogelijke prioriteiten. Je moet de prioriteiten immers ook tegen elkaar afwegen qua belang en ernst.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtkwaliteit in Vlaanderen en het rapport van de Vlaamse Milieu-maatschappij

ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de luchtvervuiling in Vlaanderen en het aandeel van houtverbranding daarin

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, afgelopen maandag werden de nieuwe resultaten over de luchtkwaliteit voorgesteld door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Heel veel elementen waren al geweten, maar er zijn toch een aantal interessante vaststellingen te doen en belangrijke conclusies te trekken.

Een eerste is dat zware metalen op sommige plaatsen echt een probleem blijven. In Hoboken bijvoorbeeld is op een meetplaats voor de eerste keer de Europese streefwaarde niet bereikt. Voor arseen bijvoorbeeld werd op geen enkele plaats in Hoboken de streefwaarde gerespecteerd. Je ziet dat er toch striktere afspraken moeten worden gemaakt met de industrie. Zoveel is duidelijk.

Ten tweede neemt de bezorgdheid rond houtverbranding bij heel wat specialisten toe. En laat ons eerlijk zijn: dat is een ongemakkelijke vaststelling. Maar gelukkig valt er een mouw aan te passen. We kunnen werken aan efficiëntere installaties. Een roetfilter op de schoorsteen kan ook al een groot verschil maken.

Een derde vaststelling – en dat vind ik een bijzonder belangrijke – is de grote kloof tussen enerzijds de Europese normen, die we moeten halen, en anderzijds de echte gezondheidsnormen op basis van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Minister, met die drie vaststellingen moet u aan de slag. Welke wijzigingen plant u? Welke verstrakking van het luchtbeleid voorziet u voor de komende jaren?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, maandag stelde de VMM haar jaarverslag over luchtkwaliteit voor, in het kader van een studiedag over lucht en gezondheid. Ik was daar voor het inhoudelijke gedeelte; ik kon niet blijven voor uw speech. *(Gelach. Opmerkingen)*

Daar bleek dat er toch wel een verbetering is van de luchtkwaliteit. De problemen zijn vooral nog ozon, zware metalen in de lucht en stikstofdioxide. Houtverbranding, waar collega Sanctorum al naar verwees, noemt de VMM een onderschatte boosdoener. 78 procent van de polyaromatische koolwaterstoffen (PAK's) en 40 procent van de dioxines zijn afkomstig van houtverbranding. En dan is er nog het fijn stof: de deeltjes PM_{2,5} (particulate matter) zijn voor de helft afkomstig van kachels en haardvuur, de deeltjes PM₁₀ voor een derde. Er is dus een groter aandeel van houtverbranding in fijn stof dan van het wegverkeer.

Stel, minister, dat wij samen knus en gezellig twee uur voor het haardvuur zouden zitten, dan brengen wij meer stof in de lucht dan als we samen gezellig in de auto naar Cap d'Agde of naar weet ik waar zouden rijden.

De VMM zal vanaf december, naar aanleiding van het smogalarm dat we al enkele jaren kennen, ook een waarschuwing lanceren om de mensen aan te raden om geen hout te verbranden op bepaalde momenten, bijvoorbeeld bij windstille. Minister, is dat verwittigingssysteem in uw ogen voldoende om het probleem aan te pakken, of broedt u ook op andere maatregelen, bijvoorbeeld een verbod tijdens bepaalde periodes, of het verplichten van een filter? Als dat in het toestel zelf gemonteerd wordt, valt dat onder de federale bevoegdheid Productnormering, maar op de schouw zou het uw bevoegdheid zijn.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het klopt dat ik maandag een studiedag heb georganiseerd waar de resultaten van de luchtmetingen en heel wat toekomstige maatregelen zijn overlopen. Hans Bruyninckx, directeur van het Europees Milieuagentschap, heeft daar uitdrukkelijk gezegd dat de luchtkwaliteit nog nooit zo goed is geweest. De luchtkwaliteit gaat er dus op vooruit.

Er is heel uitdrukkelijk gezegd dat Vlaanderen koploper is wat betreft expertise, meten, het nemen van maatregelen en het naar beneden dringen van de uitstoot van fijn stof. De vaststelling is dat wij de afgelopen twee jaar de Europese jaargrenswaarde voor fijn stof halen.

Er zijn nog een paar knelpunten, u hebt ze ook aangehaald. Ik denk aan Antwerpen waar er nog een overschrijding is van stikstofdioxide en inderdaad ook Hoboken waar er nog een overschrijding is van metalen. Het klopt dat de Europese grenswaarden nog niet voldoen – maar dat is een afspraak binnen

Europa – aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Als we ook die normen willen halen, moeten we bijkomende maatregelen nemen.

We zitten echter niet stil. Ik verwijs naar de maatregelen die de Vlaamse Regering nam om de dieselwagens te bannen van onze wegen. We zien daar de resultaten van. De vergroening van de verkeersbelasting, de belasting op de inverkeerstelling heeft resultaat, er rijden minder dieselwagens.

Volgend jaar komt er een nieuw luchtactieplan. Het huidige loopt nog. We bereiden dat nu voor. Ik heb maandag heel uitdrukkelijk gezegd dat wij samen met de verschillende sectoren die verantwoordelijk zijn voor fijn stof bijkomende maatregelen zullen uitwerken. Het zal uiteraard weer over het wegverkeer gaan en over de industrie. U weet dat we voor de probleemzones die we nog kennen, een specifiek actieplan hebben opgemaakt, dat is zo voor Antwerpen, voor de Antwerpse haven en de Gentse Kanaalzone. Voor Antwerpen hebben we de lage-emissiezones: Vlaanderen heeft een juridisch kader uitgewerkt en gezorgd dat dat op die manier kan worden ingevoerd.

We bereiden het nieuwe actieplan volop voor. Het wordt in de loop van volgend jaar voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Houtvuur is effectief een probleem, en dat is niet nieuw. Dat stond al in het vorige luchtactieplan. De open haard twee uur lang laten branden, geeft evenveel fijn stof als een autorit van Brussel naar Wenen of een vrachtwagenrit van Brussel naar Parijs. Het is trouwens in de eerste plaats niet goed voor de mensen in de woonkamer. Dat wordt te weinig gezegd, het is slecht voor de luchtkwaliteit, maar het is ook slecht voor de binnenluchtkwaliteit. Op die manier krijgen mensen veel schadelijke stoffen binnen.

Haardvuur is verantwoordelijk voor 35 procent van de fijnstofuitstoot en voor 49 procent van de ultrafijne stofdeeltjes. Dat is veel. Er zit wel veel verschil tussen de soorten kachels. Een performante pelletkachel is helemaal iets anders dan een haardvuur.

Dat verbod op dat stoken stond al in het vorige luchtactieplan. Heel wat gemeenten hebben dat al ingevoerd. Er is toen wel een heel debat ontstaan in het parlement. Ik heb het nog eens opgezocht. Er is een probleem van handhaving. We kunnen dat verbod opleggen, maar hoe gaan we dat handhaven? Dat is niet zo evident. Daarom komt er nu naast de Stook slim!-campagne vanuit de Vlaamse Milieumaatschappij een waarschuwingscampagne. Als de luchtkwaliteit niet goed is, zal heel expliciet gewaarschuwd worden. Wie alternatieven heeft, moet het houtvuur niet aansteken, het is slecht voor de mens en voor de leefomgeving.

We zullen op basis van die extra sensibilisering het luchtactieplan evalueren en zien wat we in het nieuwe plan kunnen toevoegen inzake houtkachels.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, we leren twee zaken. Ten eerste, de heer Vandaele heeft een aantal on vervulde wensen ten aanzien van u, waarvan akte.

Ten tweede, minister, hebt u toch wel heel selectief geluisterd en gelezen op die studiedag en zeker ten aanzien van de heer Bruyninckx. We moeten die Europese normen wettelijk halen, anders krijgen we boetes. Als ambitieuze minister zou u eigenlijk die gezondheidsnormen op basis van de Wereldgezondheidsorganisatie moeten willen halen. *(Opmerkingen van minister Joke Schauvliege)*

Dat is nu net het probleem dat sterk aan bod kwam tijdens die studiedag en dat benadrukt werd door Hans Bruyninckx: we staan heel ver van het halen van die

gezondheidsnormen. We staan er heel ver van. Die Europese normen zijn gebaseerd op lobbywerk vanuit het transport en de industrie. Dat wordt ook openlijk toegegeven. De gezondheidsnormen van de Wereldgezondheidsorganisatie zijn gebaseerd op de wetenschap. Dus, minister, vind ik dat u uw beleid moet baseren op de wetenschap en niet op het lobbywerk. Bereidt u enige strategische aanpak voor om in Vlaanderen ten minste die echte gezondheidsnormen te bereiken? Wat is die aanpak?

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, houtverbranding, haardvuur is natuurlijk altijd knus en gezellig. Maar we weten inderdaad dat het een bron van luchtvervuiling is. Die polycyclische aromatische koolwaterstoffen (pak's), dioxines, fijn stof zijn slecht voor het milieu.

Langs de andere kant bestempelen we in de klimaatdiscussie, die heel actueel is, het verbranden van hout als een vorm van duurzame energie, van herbruikbare, groene energie. Dat is natuurlijk heel moeilijk uit te leggen aan de mensen. Waarom doet men dat? Blijkbaar komt de CO₂ die in die bomen zit opgestapeld dan vrij en wordt die in het beste geval weer gecapteerd door nieuwe bomen die men aanplant.

Ik vind dat soms een wat kromme redenering, die heel moeilijk valt uit te leggen aan de mensen. Aan de ene kant is het slecht, heel slecht voor het milieu. Dat zegt nu ook de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Aan de andere kant is het groene energie.

Hoe denkt u daar communicatief mee om te gaan? Acht u het haalbaar om die redenering te blijven volgen? Of zegt u: we moeten die redenering over houtverbranding als groene energie op Europees niveau of ruimer op termijn herzien?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, we hebben het in de commissie nog maar net over de luchtkwaliteit en het fijn stof gehad. We hebben de voorbije jaren inderdaad vooruitgang geboekt. We mogen daar trots op zijn. Maar we mogen niet uit het oog verliezen dat we uiteraard nog een weg te gaan hebben. U hebt in de commissie ook beaamd dat we er zeker en vast nog niet zijn.

We moeten de lijn aanhouden dat het belangrijk is om de mensen te sensibiliseren over het houtkachelgebruik. Heel veel mensen gebruiken de houtkachel inderdaad omdat het 's avonds gezellig is, maar staan er niet bij stil dat het zo ongezond is en dat het onze gezondheid kan schaden op windstille, koude dagen.

We moeten zeker de communicatielijnen aanhouden en de mensen sensibiliseren zodat ze er zeker bij stilstaan. Laat ons samen nog sprongen vooruit maken naar een betere luchtkwaliteit in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, gisteren was het mijn eerste betoog in de commissie Milieu, over een jaar na Dieselgate en de maatregelen die u op dat vlak al had genomen.

Er is inderdaad een verbetering van de luchtkwaliteit. We hebben het gehad over die studiedag. Zoals de collega's al zeiden, worden de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie niet gehaald. In Vlaanderen zijn er nog altijd 12.000 vroegtijdige overlijdens en heel wat vermijdbare ziekten. Dat zegt ook het Europees Milieuagentschap. Het verkeer blijft een groot probleem. Het blijft een grote bron van vervuiling voor stikstofdioxide, voor NOx en voor ultrafijn stof. Wat bleek gisteren in de commissie? Wat de verdieseling van de wagens in ons

land betreft, is er nog steeds een groot probleem. Er rijden in ons land maar liefst 1.380.000 vervuilende dieselwagens rond, die minstens drie keer meer schadelijke stoffen uitstoten dan toegelaten. Op dat vlak, minister, bleek ook gisteren dat er veel te weinig gedaan wordt.

Ik wil u vragen om ook voldoende aandacht te hebben voor dat verkeer, naast de houtkachels waarvoor u moet blijven sensibiliseren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord. *(Opmerkingen van Tinne Rombouts)*

Ik ben bijna 66 jaar, dus ik kan niet meer zo goed zien. Steek dus alstublieft duidelijk uw hand omhoog als u het woord vraagt

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u, voorzitter. Ik ben blij dat ik al een gedeelte van mijn tussenkomst achterwege kan laten omdat de positieve geluiden die op de studiedag te horen waren, hier ook al duidelijk aan bod zijn gekomen. Ze krijgen hier terecht een plaats, ook al erkennen we, ook in de commissie, dat wij nog beter kunnen doen en dat het wenselijk is om op het vlak van luchtkwaliteit nog meer in te zetten op een aantal acties. Daarnet werden een aantal acties genoemd, onder andere in verband met dieselwagens en de vergroening van belasting op de inverkeerstelling (BIV) en met de weg die u, minister, al was ingeslagen inzake houtverbranding.

Ik ben dan ook heel blij dat de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) de waarschuwingcampagne nog extra gaat opdrijven. Maar, minister, een waarschuwing start al op het moment van de aankoop van bijvoorbeeld een kachel. Niemand hier in het halfroond pleit ervoor om de gezellige kachel uit elke huiskamer te weren, tenzij ik dat dadelijk wel verneem van de collega's. Maar bij de aankoop zou er ook nog een sensibilisering kunnen gebeuren. Minister, ik weet dat u niet voor productlabeling instaat, maar misschien kunt u deze suggestie overmaken aan uw federale collega's: in welke mate zijn er ecolabels en in welke mate gebeurt er sensibilisering bij de verkoop van een kachel? Misschien kan daar de in de sensibilisering extra kracht worden bijgezet.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik wil nog eens herhalen dat de luchtkwaliteit door de maatregelen die we hebben genomen, jaar na jaar verbetert. Ik heb ook heel uitdrukkelijk gezegd dat we er nog niet zijn. We halen de Europese normen, maar we willen beter doen. Telkens opnieuw nemen we nieuwe maatregelen, die een positief effect hebben.

Mevrouw Meuleman, ik zei het u gisteren ook al, maar mijn geduld is nu wel een klein beetje op. U zegt dat ik niets doe aan de ontdieseling. U hebt op een andere planeet geleefd! Mijn excuses, maar als er één regering is, zoals ook de vorige regering, die wél iets gedaan heeft aan minder dieselwagens, dan is het toch wel deze regering. We hebben de BIV vergroend. Wat zien we? Minder dieselwagens komen in het verkeer. We hebben de verkeersbelasting vergroend. Wat zien we? Minder diesels op de weg. U zegt dat er niets gebeurt om dieselwagens aan te pakken in Vlaanderen. We zien de resultaten. We zien een kentering. We zien dat er voor het eerst minder dieselwagens op de wegen rijden. *(Applaus bij de meerderheid)*

Hoort u mij nu zeggen dat alles goed gaat en dat we daarom niets extra doen? Neen. We hebben extra maatregelen genomen. Ik verwijs naar de specifieke actieplannen die wij hebben aangenomen in Antwerpen en Gent, mijnheer Sanctorum. We moeten op drie grote domeinen werken: de bedrijven en de industrie, verkeer en mobiliteit, de gebouwen. Dat zijn de drie pijlers waarop ook het volgende luchtactieplan nog extra zal inzetten.

Mijnheer Vandaele, het debat over de groene warmte of groene energie wordt op Europees vlak gevoerd. U weet dat de Vlaamse Regering ook daarover een visie heeft. Ook daar wordt de luchtkwaliteit goed bekeken. Wij zijn betrokken bij het aspect groene energie, om de meest performante toestellen maar ook lucht-wassers en dergelijke meer te installeren. Dat debat moet op Europees niveau worden gevoerd. Daar wordt meer en meer gekeken naar de luchtkwaliteit.

In het sensibiliseren geloof ik ook zeer sterk. Het is belangrijk dat mensen goed weten wat het effect is als ze een vuurtje stoken. We zijn ook steeds strenger. Ik krijg bijvoorbeeld wel wat opmerkingen waarom er in een tuin of op het veld niet meer mag worden gestookt. Dat is verboden. Vroeger mocht dat wel.

Als je een nieuw toestel koopt, moet het een performant toestel zijn. Dat maakt heel veel verschil. De meest performante toestellen kunnen dertig uur branden in vergelijking met bijvoorbeeld een gewone open haard, die niets van filtering heeft en waarmee je maar twee uur kunt stoken voor dezelfde uitstoot van giftige stoffen en fijn stof.

Hoe doen we dat? We hebben de brochure 'Stook slim!', die via de gemeente-besturen wordt verspreid, als mensen bijvoorbeeld een bouwvergunning vragen. We werken ook via Batibouw. Uiteraard zullen we daar nog veel meer de nadruk op leggen en blijft de sensibilisering ook voor mij cruciaal.

Dus, het luchtactieplan heeft resultaat. Waar we beter moeten doen, komt er een specifiek plan op maat, en volgend jaar, in 2017, komt er een nieuw luchtactieplan met bijkomende nieuwe maatregelen, ook rond die drie grote thema's, om het nog beter te doen, inderdaad in de richting van de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. Dat is onze ambitie. Dat kan niet op één jaar tijd gebeuren, dat moet stap voor stap gebeuren. Je ziet dat we de resultaten hebben en dat we op weg zijn om in de richting van de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie te werken.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, wat u zegt, is pertinent onjuist. De luchtactieplannen dienen allemaal, in het verleden en ook nu, om de Europese normen te halen. Bijvoorbeeld, in Antwerpen, is het feit dat u in het meetpunt in Borgerhout de normen voor stikstofoxide niet haalt, de reden dat u een luchtactieplan indient. Dat heeft niets te maken met de gezondheidsnormen vanuit de Wereldgezondheidsorganisatie. Wat u zegt, klopt pertinent niet!

Minister, om de kloof nog eens te benadrukken: volgens dezelfde VMM-studie leeft 100 procent van de Vlamingen in Vlaanderen, waar de Europese normen inzake fijn stof worden gehaald. U kent het resultaat van het percentage Vlamingen dat in een gebied in Vlaanderen leeft waar de echte gezondheidsnormen worden gehaald. U kent het percentage. Hoeveel Vlamingen zijn dat? Nul procent! Nul procent van de Vlamingen leeft in een gebied dat echt gezonde lucht bevat. Dat is toch een schande! En u komt hier gewoon met een verhaaltje dat u met luchtactieplannen bezig bent en we op termijn nog wel wat verbeteringen zullen zien. Ik vind het echt heel betreurenswaardig dat u foute informatie geeft als minister en dat u niet echt werk maakt van zuivere lucht in Vlaanderen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik wil eerst mijn verbazing uitdrukken over uw mededeling dat u amper 66 bent. Ik had u veel ouder geschat. *(Opmerkingen. Gelach)*

Minister, we weten dat de luchtkwaliteit inderdaad verbetert, langzaam maar zeker, maar dat de marathon nog niet is gelopen. Toch verwachten we nog een en ander van uw nieuw geïntegreerd beleidsplan voor lucht. We mogen ook iets verwachten van de klimaatop van de Vlaamse Regering van 1 december. We hebben in elk geval hoop, misschien iets meer dan de heer Sanctorum.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het intra-Belgische klimaatakkoord tot 2020

ACTUELE VRAAG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het akkoord tussen de regio's over de klimaatinspanningen tot 2020

ACTUELE VRAAG van Willem-Frederik Schiltz aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de afspraken tussen de gewesten omtrent de klimaatinspanningen tot 2020

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Ik ga even terug in de tijd, als u me toestaat. Vorig jaar op 4 december was er witte rook, want er was een historisch akkoord over de inspanningen rond klimaat. Minister Bourgeois verscheen op Canvas en zei: 'Beste Vlamingen, ik sta voor u en ik ben blij dat ik kan aankondigen dat er een historisch akkoord is.'

Welnu, het is niet omdat iets lang op zich heeft laten wachten, dat het dan automatisch ook historisch is. Zelfs op dat moment was er niet echt een akkoord, want er waren toch heel wat angels of discussiepunten waarvan men de gevolgen niet volledig kon inschatten. Nu is er blijkbaar wel een echt klimaatakkoord. Iedereen zal toegeven dat het afgelegde traject geen schoonheidsprijs verdient en geen echt bewijs is van goed bestuur, maar ik ben wel bereid om naar de toekomst te kijken. Het afgesloten akkoord gaat over de periode 2013-2020.

Minister Schauvliege, welke lessen kunnen we trekken uit de onderhandelingen van de voorbije zeven jaar, zodat we dit soort schabouwelijk schouwspel nooit meer moeten meemaken en vooral, zodat we de inspanningen, de verdeling voor 2020-2030 op een degelijkere manier kunnen aanpakken?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ministers, ik wil u feliciteren met het bereikte akkoord. Dat is een zeer goede zaak en het is zelfs klaar vóór de Federale Regering een begroting heeft kunnen maken. We weten op dit moment niet hoelang dat nog zal duren en zoals het er nu voor staat, duurt het misschien ook wel zeven jaar.

Zeven jaar om een klimaatakkoord te bereiken is natuurlijk veel te lang. Het is nog net klaar voor de einddatum in 2020. Het grootste deel van de periode waarop het slaat, werd besteed aan discussies over het verdelen van de normen en dat is ongelooflijk jammer. Het beleid heeft ondertussen gelukkig niet stilgestaan, maar laten we toch maar stellen dat dit niet voor herhaling vatbaar is. Vooral het beeld waarbij alle verschillende regio's met elkaar onderhandelen om de lat zo laag mogelijk te leggen en om liefst zo weinig mogelijk zelf te moeten doen, is evenmin voor herhaling vatbaar.

We hebben, althans in woorden, een zeer dynamische minister van Energie. We zouden graag een minstens even dynamische, in woorden én daden, minister van Klimaat en Milieu hebben. De vraag is hoe we ervoor gaan zorgen, tegen de volgende periode van engagementen, namelijk tegen 2030, om een positief, ambitieus en gedreven akkoord te hebben, waarbij we proberen zoveel mogelijk vruchten te plukken uit hernieuwbare energie en uit investeringen in manieren om beter om te gaan met energie. Hoe gaan we vermijden om dit schouwspel nog eens te organiseren tussen de verschillende regio's in dit land?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Er was al een klimaatakkoord, maar het akkoord dat nu gesloten is, ging enkel nog over de hypothese dat er in Wallonië meer hernieuwbare energie geproduceerd werd dan ze zelf nodig hadden om hun doelstellingen te halen en dat Vlaanderen, waar er toch al minder ruimte is om windmolens te bouwen, die stroom misschien zou kunnen kopen. Stel u voor, er zou een solidariteit in de omgekeerde richting zijn ontstaan, als ik het goed heb gelezen.

Mijn vragen over de doelstellingen met betrekking tot hernieuwbare energie zijn heel eenvoudig. Minister Tommelein, kunt u uitleggen welke impact het recent gesloten akkoord voor het energiebeleid zal hebben?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Als ik naar de collega's Danen en Tobback luister, stel ik vast dat het geheugen soms kort is. Het is natuurlijk niet de eerste keer dat dit lang geduurd heeft. Herinner u de periode van paars-groen, toen het ook bijna zeven jaar geduurd heeft voor alles op papier stond, wat de inspanningen waren en welke middelen richting regio's moesten gaan. Nu doen alsof dit zo uitzonderlijk is, vind ik wel bijzonder.

Heeft het te lang geduurd? Ja, het heeft te lang geduurd. Daar ben ik het mee eens. Onder paars-groen was dat trouwens ook zo. Hoe komt het dat het zolang duurt? Dat is omdat het een discussie is over wie welke inspanningen doet en vooral welke middelen daartegenover staan.

Mijnheer Tobback, met uw felicitaties ben ik het helemaal eens, maar ik ben het niet eens als u zegt dat het de bedoeling was om zo weinig mogelijk te doen. Dat is niet waar. Wat staat er in het akkoord en wat hebben we altijd op de tafel gelegd? Dat is dat Vlaanderen de meeste inspanningen doet van heel België voor de reductie van uitstoot van broeikasgassen. Vlaanderen doet 15,7 procent, Wallonië doet 14,7 procent en Brussel 8,8 procent. Doen alsof we hebben onderhandeld om toch maar niets te moeten doen, is dus fout. Wij doen de grootste inspanning.

Tweede punt zijn de centen. Er is een federale pot centen die moet worden verdeeld op basis van de gedane inspanningen, en dat vraagt wat afweging. Sommige mensen rond de tafel zien heel graag veel geld komen, maar misschien willen ze liever wat minder inspanningen. Daarmee zijn we nooit akkoord gegaan. We hebben altijd gezegd dat wie de meeste inspanningen doet, ook de middelen daarvoor moet krijgen.

Wat is het effect op het beleid nu het akkoord er is? Dat is niet zo groot, in die zin dat we daar niet op hebben gewacht. We zijn al bezig met het uitvoeren van de maatregelen. Over de 300 miljoen euro die naar Vlaanderen komt, hebben we afgesproken wat we ermee gaan doen. We zijn dus klaar om die maatregelen ook in de praktijk uit te voeren.

Hoe is die 300 miljoen euro verdeeld? Ik heb de opdeling bij: 262 miljoen euro gaat naar gebouwen – zo staat het ook in het regeerakkoord. Daar kunnen we de meeste reductie forceren. Het gaat over sociale woningen, scholenbouw, overheidsgebouwen, de welzijnssector, wijkrenovatie, energie-autonome gemeenten, dat hebben we allemaal afgesproken. 25 miljoen euro gaat naar mobiliteit, want ook daar kunnen we nog heel wat realiseren, milieuvriendelijke wagens – jammer dat mevrouw Meuleman er niet is om het te horen –, laadinfrastructuur van de Vlaamse overheid, en 22 miljoen euro gaat naar de vergroening van de bussen van De Lijn. Nog eens 12 miljoen euro gaat naar de lokale besturen. Daarbovenop gaat 25 miljoen euro naar internationale klimaatfinanciering.

Er was dan inderdaad nog een juridische discussie over hoe we dat goed gaan omschrijven, ook de solidariteit. Minister Tommelein zal het straks hebben over de hernieuwbare energie. Wat is er afgesproken over de uitstoot van CO₂? De solidariteit is zo geregeld dat als er ergens een tekort is en er moet worden aangekocht, er een vriendenprijs – een 'prix d'ami' – is afgesproken van 75 procent van de marktwaarde.

Hoe gaan we voorkomen dat er in de toekomst weer een hele discussie ontstaat? We verwachten dat Europa in de loop van 2017 de definitieve cijfers gaat vastleggen voor de lidstaat België. Dan moeten we opnieuw onderhandelen. Ik heb al herhaaldelijk gezegd dat ik voorstander ben van een vaste verdeelsleutel zoals we dat ook in andere milieuthema's doen. Zonder dat we exact weten wat de reductiedoelstelling is en welke kostprijs daartegenover staat, spreken we op voorhand een verdeelpercentage af – in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie of in het parlement of in de Senaat – dat elk gewest en de federale overheid op zich moeten nemen als er een reductiedoelstelling is of op basis van hernieuwbare energie. Dat lijkt de meest elegante manier omdat je zonder specifieke cijfers discussieert. Dat zorgt ervoor dat er direct klaarheid is.

Dat is mijn oproep. Ik heb al vaak herhaald dat dit de beste manier van werken is.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Het is een publiek geheim dat het grootste knelpunt zat bij hernieuwbare energie. Wat als het ene gewest een tekort heeft en het andere een overschot? Hoe berekenen we dat dan? Dat is natuurlijk niet zo simpel want dit was een nieuw element in de discussie. Hoe bereken je de prijs van hernieuwbare energie tussen gewesten als de productieprijzen van die groene energie in elk gewest verschillend is? Dat moesten we uitklaren. U noemt het een lang schouwspel. Ik moet u eerlijk zeggen dat het voor mij een zeer korte en krachtige overeenkomst was.

Ik heb minister Furlan, mijn collega uit Wallonië, voor de eerste keer gezien in juli. Ik wist dat we tot een overeenkomst moesten komen. Minister Schauvliege en ik hebben afgesproken dat we daar snel werk van gingen maken. Ik ben op vraag en uitnodiging van minister Furlan naar Namen getrokken begin september. Daar heb ik hem gezegd dat we zo snel mogelijk tot een afspraak moeten komen om dat knelpunt op te lossen. Maar we gaan verder: we gaan meteen een werkgroep oprichten tussen de drie gewesten over hernieuwbare energie. Waarom? Omdat het niet enkel ging over die prijs maar ook over hoe we elkaar kunnen helpen en goede ideeën uitwisselen. Op welke manier kunnen wij de initiatieven die we nemen, ook overdragen aan de anderen zodat we onze gemeenschappelijke doelstellingen halen? Ik ben begin september bij minister Furlan geweest. Gisteren hebben wij een akkoord gemaakt.

Collega's, in de werkgroep die we in het leven hebben geroepen, hebben we met Wallonië de afspraak gemaakt dat we een vriendenprijs krijgen voor de groene stroom – een 'prix d'ami' zei minister Furlan tegen mij. Ik heb niet de verwachting dat men in Brussel een overschot aan groene energie zal hebben de komende jaren, maar laat ons maar hopen dat we heel dit akkoord niet nodig hebben. Het voorname is dat wij in Vlaanderen onze eigen doelstellingen hernieuwbare energie halen. Als wij die doelstellingen tegen 2020 halen, collega's, dan hoeft dit akkoord zelfs niet eens in de praktijk te worden omgezet. Dan hoeven wij niets te betalen, want dan hebben wij overschot. Als we effectief onze doelstellingen niet bereiken, dan komen wij tot serieuze bedragen. Dan moeten de Vlamingen ook allemaal weten dat dat iedereen, ook de bedrijven en de overheden in dit land, onnoemelijk veel geld zal kosten. Van Wallonië hebben we voorspraak om eerst van hen te mogen kopen aan een goedkopere prijs vooraleer we naar het buitenland gaan.

Als we de doelstellingen halen, en ik richt me tot iedereen, dan moeten we niets betalen. Deze manier van werken moeten we ook toepassen op het vlak van energievisie. We moeten in Vlaanderen op 1 december een energievisie neerzetten op onze energie- en klimaatop. Straks moeten we met minister Furlan, met minister Fremault maar ook met minister Marghem verder werken aan een globale energievisie en een globaal energiepact voor ons land, niet alleen voor onszelf maar ook voor onze kinderen en kleinkinderen.

Johan Danen (Groen): Dank u wel voor de antwoorden. Een van de positieve effecten is dat de middelen voor het Klimaatfonds vrijkomen. We hebben daar vorige week in de commissie nog over gesproken. Blijkbaar waren die middelen geblokkeerd, niet omdat dat wettelijk zo moet maar gewoon omdat minister Marghem ze niet vrijgaf. Dat is een heel jammere zaak. Goed dat ze nu wel vrijkomen. Maar ik heb begrepen dat de grote verbruikers van elektriciteit, de vijftien grootste bedrijven die energie-intensief zijn, met een grote hap uit het Klimaatfonds gaan lopen. Ik vind het heel moeilijk uit te leggen hoe het subsidiëren van de elektriciteitsfacturen van grote bedrijven bijdraagt tot een beter klimaat. Ik wil u vragen om elke euro van het Klimaatfonds te oormerken voor echte klimaatinspanningen en om niet aan klimaatbedrog te doen.

Bruno Tobback (sp.a): Ministers, over de middelen zullen we in de commissie ongetwijfeld een uitgebreide discussie hebben. Zowel deze middelen als dit akkoord zijn maar een begin. We staan nog zeer ver van waar we in 2020, laat staan in 2030 en later moeten komen. Daarom heb ik in de eerste plaats de vraag gesteld hoe we nu verder gaan werken.

Ik ben niet zo gerustgesteld door de boodschap dat we gaan proberen om een vaste verdeelsleutel te maken. We hebben die nog niet, we zijn nog niet aan een akkoord voor 2030. Geen van u beiden heeft al de gezegende leeftijd van de voorzitter bereikt, maar ik denk dat u geen 66 zult zijn, en blijkbaar een beetje kwakkelend, vooraleer u tot een akkoord komt. Ik wil een heel erg warme oproep doen, minister Tommelein. Wanneer we te weinig halen als doelstelling, wanneer we te weinig investeren in hernieuwbare energie, wanneer we te weinig investeren in nieuwe technologie, dan verliezen we veel meer dan die 'prix d'ami' die we zullen moeten betalen aan Wallonië. Dan verliezen we een massa economische opportuniteiten, dan verliezen we een massa aan concurrentievermogen en dan verliezen we een massa jobs.

Wat we nu zien in energie, is een ongelooflijke omwenteling. Het gaat er niet om om die zo lang mogelijk uit te stellen. Het gaat erom om die zo snel mogelijk aan te pakken en er de voordelen en de vruchten van te plukken. Daar hebben we in het verleden, ook in de afgelopen jaren, te weinig gebruik van gemaakt. Laat ons alstublieft die trend omkeren en vooruitkijken, niet bang zijn van de toekomst maar hem vastpakken en er ons voordeel mee doen.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik dank de ministers. Ik denk dat net duidelijk is gemaakt dat door het sluitstuk in het akkoord dat nu is gesloten, die terugblik, die achteruitkijkspiegel niet meer nodig is, dat we ons eigenlijk hebben bevrijd van die jarenlange wurggreep en net nu vooruit kunnen beginnen te kijken. In die zin is het goed dat het beleid al stappen heeft gezet. Nu komt de financiering nog vrij, zodat het ook budgettair rond komt. Door de hypotheek te lichten en de verstandhouding met de gewesten te versterken, ligt de baan volgens mij nu volledig vrij om die omwenteling, die energietransitie in volle vaart voort te zetten.

Minister, ik hoop dat we op 1 december, wanneer de grote energie- en klimaatop zal plaatsvinden, ook daar de bouwstenen kunnen leggen voor een volgend klimaatakkoord, om de volgende inspanningen te realiseren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ministers, er is een akkoord gesloten, en dat is natuurlijk beter laat dan nooit, maar u kunt inderdaad niet ontkennen dat dit eigenlijk een beschamende vertoning was. Dat is natuurlijk wel een beetje symptomatisch voor de manier waarop dit land werkt. Met twee onafhankelijke staten zou het misschien vlugger zijn gegaan.

Ik wil een extra aspect toevoegen aan het debat. Minister Tommelein, u hebt daarnet in Villa Politica een verklaring afgelegd. Er was het nieuwe element van minister Marghem die voorstelde dan maar ineens het klimaat- en energiebeleid te herfederaliseren. Minister Schauvliege heeft vrijdag al een verklaring afgelegd. Misschien is het echter ook niet slecht om hier in dit Vlaams Parlement uw standpunt daarover nog even te bevestigen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ministers, wat me verontrustte, is dat minister Marghem in de media liet uitschijnen dat de vandaag geblokkeerde middelen van ongeveer 450 miljoen euro voor klimaatbeleid geblokkeerd zouden blijven tot de samenwerkingsovereenkomst langs de regionale parlementen is gepasseerd. Kunnen jullie dat bevestigen, en als dat zo is, wanneer zal de samenwerkingsovereenkomst dan worden ingediend bij het parlement?

De voorzitter: Mijnheer Sanctorum, we stellen altijd één vraag. De eerste?

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, collega's, de N-VA heeft altijd gepleit voor een voorkeepsrecht met korting tussen de regio's voor de onderdelen CO₂ en hernieuwbare energie. Inderdaad, collega Schiltz, dat uiteraard ook als een vorm van intergewestelijke solidariteit.

Ministers, als ik het goed heb, dan moet dit samenwerkingsakkoord nog langs het Overlegcomité passeren, op 26 oktober. Ik verwacht daar ook wel geen problemen – u waarschijnlijk ook niet. Als dat gebeurt, dan hebben we, denk ik, toch een flinke stap vooruit gezet, en ook een kader gemaakt voor toekomstige afspraken.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Het is inderdaad heel belangrijk dat het klimaat-akkoord van vorig jaar nu ook technisch helemaal op punt staat. Gelukkig heeft Vlaanderen niet gewacht om een eigen klimaatbeleid te voeren. We waren de eersten met een eigen klimaatbeleidsplan. We zullen op basis daarvan allicht de doelstelling voor 2020 halen. Minister Tommelein, ik hoop inderdaad dat die laatste technische aanpassing helemaal niet nodig is, dat we onze doelstelling voor hernieuwbare energie voor 2020 gewoon halen. Meer is ook nodig. We willen daarna een kernuitstap realiseren. We willen dat dat gebeurt met zo veel mogelijk hernieuwbare energie. We rekenen er dus op dat u een heel sterke energievisie neerzet, om op die manier met zo veel mogelijk hernieuwbare energie die kernuitstap te realiseren.

Wat die doelstellingen voor 2030 betreft, als die vaste verdeelsleutel voor de andere deelstaten er niet snel kan komen, dan stellen wij voor om de 35 procent die Europa van België vraagt, gewoon door te trekken naar elke deelstaat, zodat zowel Vlaanderen als Brussel en Wallonië elk 35 procent op hun uitstoot realiseren.

Minister Joke Schauvliege: Wat de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen betreft, u weet dat we natuurlijk niet alleen die 300 miljoen euro aanwenden. Er wordt in totaal 1 miljard euro daadwerkelijk aangewend om interne

maatregelen te nemen om hier bij ons in Vlaanderen de uitstoot van broeikasgassen te reduceren. In het verleden haalden we ook die doelstellingen en het is absoluut ook onze ambitie om dat ook in de toekomst te doen.

Bovenop dat bedrag van 1 miljard euro komt 300 miljoen euro ten behoeve van maatregelen die we hebben genomen. We hebben bij prioriteit voor de gebouwen gekozen, want daar kunnen we de grootste reductie realiseren. We hebben een verouderd patrimonium, zowel wat betreft woningen als wat betreft openbare gebouwen. We willen echt dat die energiezuiniger worden, zodat er minder broeikasgassen worden uitgestoten. De overheid zelf geeft het goede voorbeeld inzake gebouwen. Maar ook wat betreft ons wagenpark doen we dat, want we zullen dat vergroenen. Op 1 december houden we onze klimaatop waar zowel het Energie- als het Klimaatpact zullen worden afgesloten. Het is de bedoeling om daar met het oog op 2020 en 2030 extra maatregelen te nemen, met vaste verbintenissen en engagementen van de verschillende sectoren. Aan dat laatste wordt gewerkt via de rondetafels.

De Federale Regering heeft beslist om de middelen vrij te geven wanneer het samenwerkingsakkoord op het Overlegcomité komt. Op 26 oktober is een bijeenkomst van het Overlegcomité gepland. Daar zal het akkoord worden voorgelegd, waarna de middelen aan de gewesten zullen worden overgemaakt. Gisteren hebben we met de collega's nogmaals bevestigd dat we het akkoord op het Overlegcomité zullen behandelen.

Minister Bart Tommelein: Tot besluit: uiteraard gaan we verder dan 2020. Het is de bedoeling dat we aanstaande zaterdag, met de Stroomversnelling waaraan de burgers zullen participeren, verder zullen gaan dan 2020. We zullen 2030, 2040 en 2050 meenemen, goed wetende dat we voor een enorme uitdaging staan. Er moet een energieomslag gebeuren. We moeten en zullen snel gaan.

Ik hoor hier woorden als 'schouwspel', en ook dat het lang duurt. Het is een feit dat er elke maand nieuwe plannen op tafel komen die ook in daden worden omgezet: het Zonneplan, het Windplan dat er straks komt, het Energieplan, het samenwerkingsakkoord met Wallonië, dat er na één maand al is. Sneller kan niet. Ik ben erg ambitieus en gedreven. Ik ben het absoluut oneens met minister Marghem, die steeds verwijst naar de gewesten als iets voor haar niet snel genoeg gaat. Iedereen moet voor eigen deur veggen. Ik ben er niet van overtuigd dat een herfederalisering van de bevoegdheden energie en klimaat een vooruitgang zou zijn. Wij weten heel duidelijk wat onze bevoegdheden zijn: hernieuwbare energie. Minister Marghem heeft andere bevoegdheden. Zij moet voor haar deur veggen, en wij voor de onze. Het heeft geen zin in het bord van een ander te kijken: zorg ervoor dat u eerst uw eigen bord leeg eet. *(Applaus bij de meerderheid)*

Johan Danen (Groen): Er is geen tijd voor slome besluitvorming. Het werk begint nu pas. De Vlaming heeft nood aan een gedegen en gecoördineerd beleid. En dat hebben we de afgelopen jaren gemist. De Vlaming stoort zich ook aan het doorspelen van de zwartepiet, van de regio naar het federale niveau en dan naar Europa, en weer terug. Dat moet stoppen. Het klimaat verdient beter.

Bruno Tobback (sp.a): Ministers, niemand zal betwisten dat u veel ambitie tentoonspreidt en veel plannen hebt. Voor de daden zullen we nog even moeten wachten, want die zien we vandaag eigenlijk nog niet, minister Tommelein. Ik verwijt u dat niet. U neemt zeer veel op uw bord. Er is gepraat over de samenwerking tussen de regio's en die met het federale niveau. U zult daar toch wel wat meer aandacht aan moeten besteden dan gewoon te zeggen dat u uw ding zult doen en voorts tegen de zaak zult aankijken. Als minister Marghem bijvoorbeeld niet bereid is om vooruitgang te boeken met de sluiting van de kerncentrales, dan weet u net zo goed als ik dat het ook in Vlaanderen erg moeilijk wordt om werk te

maken van hernieuwbare energie. Want in dat geval wordt het klimaat voor investeerders bijzonder onzeker, en u weet dan ook dat het er niet van zal komen. U zult daarvoor dus aandacht moeten opbrengen. En neemt u daarvoor dus alsjeblief niet opnieuw zeven jaar. U deed het nu op vijf maanden, allicht kunt u de komende vijf maanden nog heel wat meer. *(Applaus bij sp.a)*

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, als het traag en slecht verloopt, dan is het aan dit parlement om achter de veren van de regering te zitten. Maar als de regering in gang schiet, er werk van maakt, akkoorden sluit en voor het eerst een degelijke samenwerking met alle regio's en de federale overheid op poten zet, dan mag dat ook worden gezegd. Het heeft ook geen zin om te blijven klagen en zagen. De tijd is rijp om voluit vooruit te gaan voor een betere zorg voor het klimaat en hernieuwbare energie. Onze minister straalt dat positivisme al uit. Ik hoop dat ook wij dat als politici en parlementsleden kunnen uitdragen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 19 oktober 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

Ik wens u een behouden thuiskomst.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.33 uur.*